

ауыл АУЛЬНЫЙ
КОММУНИСТ
кәтәпханаesi

ҚАЗАҚСТАН ӨLKELİK ПАРТЫЈА КӘМІТЕТІНІҢ ПАРТЫЈА—КӨРСІЛІК ҚОҢАЛЫ

1

ҚЫЗҚИРА

1935

АЛМАТЪ

ыр 18/15 50тн

авыл Коммунист

Ҷер ғызини пуroletарьжаты биргиндер
QAZAQYSTAN ÖLKELİK
PARTYJA KƏMIJTETININ
PARTYJA KƏPCİLİK ҶOR-
NALY. AYNDA BİR RET-
SBOJADY. 3- ҶЫЛ SBOJADY

ПАРТИЙНО-МАССОВЫЙ ЖУРНАЛ
КАЗАКСКОГО КРАЙКОМА ВКП(б)

АУЛЬНЫЙ КОММУНИСТ

№ 1
ОҢНУВАР
1935

L. Мырзажан

Биздин Мижроновиц.

Qazaqystan Ҷумсцларьнын "Kiirip Ҷoldasty Ҷоғарь салқанына eki aq aj boldy. Ol bizdin ölkemizge eki Ҷe tiden asa boldy. Sergej Mijronovic ölkemizde bolqanda, ony ucan teniz Ҷigerin, kezdesken Ҷыьнсыьqtardy Ҷene viletin erekceligin, Ҷыьнсыьqtardy Ҷojuydy basqalarqa da yjrete viletindigin taqьda kɵrip edik, qol-ma qol kɵrip taqьda kɵzimizdi Ҷetkizgen edik.

Kijrip Ҷoldas kelgen Ҷarsaьnda Qazaqystan avьr qalde edi. Avьr deytinim-ɵlkemiz egin oruvda Ҷana memleketke astьq tapsьruvda artta qalyр kele Ҷatqan edi. Kijrip Ҷoldas Qazaqystanqa kelgen kynnen bastap aq MTS tarьmьz ven qalqozdarьmьzdy Ҷumьstarьn Ҷызьra bildi.

Ol əsirese avьl caruva məcijneleги men tьrakterlarьmьzdy кyjine kɵp kɵnil vɵlip otyrды. Məcijne Ҷetpej Ҷатыr degen sɵzderdin tolymды sɵz emestigin, qoldaqь məcijnelerdi kɵnildegidej pajdalana vilmej otyr-qandyqьmьzdy ol varьnca əskerelep otyrды. Kijrip Ҷoldas Ҷyrgen Ҷerinin varinde de - ol əlde necə ondaqan MTS tar men qalqozdardy aralady;

Ҷurtty mədenijetti envekke bavьdy məcijneni mədenijetti tyrde Ҷyrgizyvge bavьdy. Ol egindi kamvajьn men oruvda əzgeden yzdik Ҷыьqan taq-davь Ҷumьscьlardь atar kɵrsetip solardь mьjsal Ҷыla otyrьr, teqniьkege Ҷetilyvdiь qandaj maьzь varьqьn, egin oraqьna adamды əzirlep Ҷojuydyь qandaj maьzь varьqьn tajoqa taьva salqandaj kɵrsetip otyrды.

Kijrip Ҷoldas bizdin partyja uьmьn iske Ҷumьdyruvqa, avdandardaqь iske kɵp kycin Ҷumьsady, sonь men birge Qazaqystanda bolqan kezinde bizdin ənerli kəsibimiz ven de tolyq taьsьr ylgirdi. Ol Qaraqandy men Rijdirdin qurьlystarьn da ɵte qunьttar qarady. Ol Ҷumьscьlardьn turmьs Ҷaьdajlarьnda ənerli kəsip qurьlyьnan кем kɵnil vɵlgen Ҷoq. Ol Ҷumьscьlardьn turmьs Ҷana mədenijet kerekterinin qanaqattandyrylyvь qandaj ekendigine de zer salьp otyrды. Bul rettede Sergej Mijronovic mədenijet Ҷumьsьnьn Ҷetkiliksizdigin, qalalyq kəsip otyr-dary qurьlyьn ыlas, kir vasьr Ҷatqandyqьn, uьpьsьzdyь varьqьn atar kɵrsetti.

—Çaңa qalanъ nasar salъp çаты, мәdenijettilik çоq, is savaп, quьrlыs-tyң vasъ çyrginciler tysetin qoralar sьqыldь. Kөceler vьlqаныс. Çajav adam çyretin тыtuvrlar çоq. Çol degenderinizdin nasarlъqь soncalъq-mәсijneler qьjrajтың, bulardьң qьjравь sol çoldardь tyzetyvden әlde qajda qьmьvat tysedi. Kәzir keңester oda-қьнда qalacaruvсылъqь dәlQaraqan-дьdaқьdaj sumdьq nasar quьrlоjan es-вlг qala çоq, dedi Kijrip çoldas.

Qaraqandь wәlsewекterі osь verilgen qattь savaqtь toльq eske alдь.

Qaraqandь da, Rijdirde de Kijrip çoldas өlkemizdin wajlьqьna taң qaldь.

—Sender wajlьqtарындь çete waqalajmaj çyг ekensinder. Kelecekte isterlik usan teniz çumьscьlagьңьz war. Сьпна kelgende Qazaқьstannьң keң wajlьqtарына әli kunge dejin çөndi qol tijgende çоq, dedi wizge ol kisi.

Sergej Mijronovictin kelyvi Qaza-

қьstan еңбекcilerin wurgьnқьдан әri сьjratты, qьjпсьльqtardь çоjuvqa çana kyc quvat verdi.

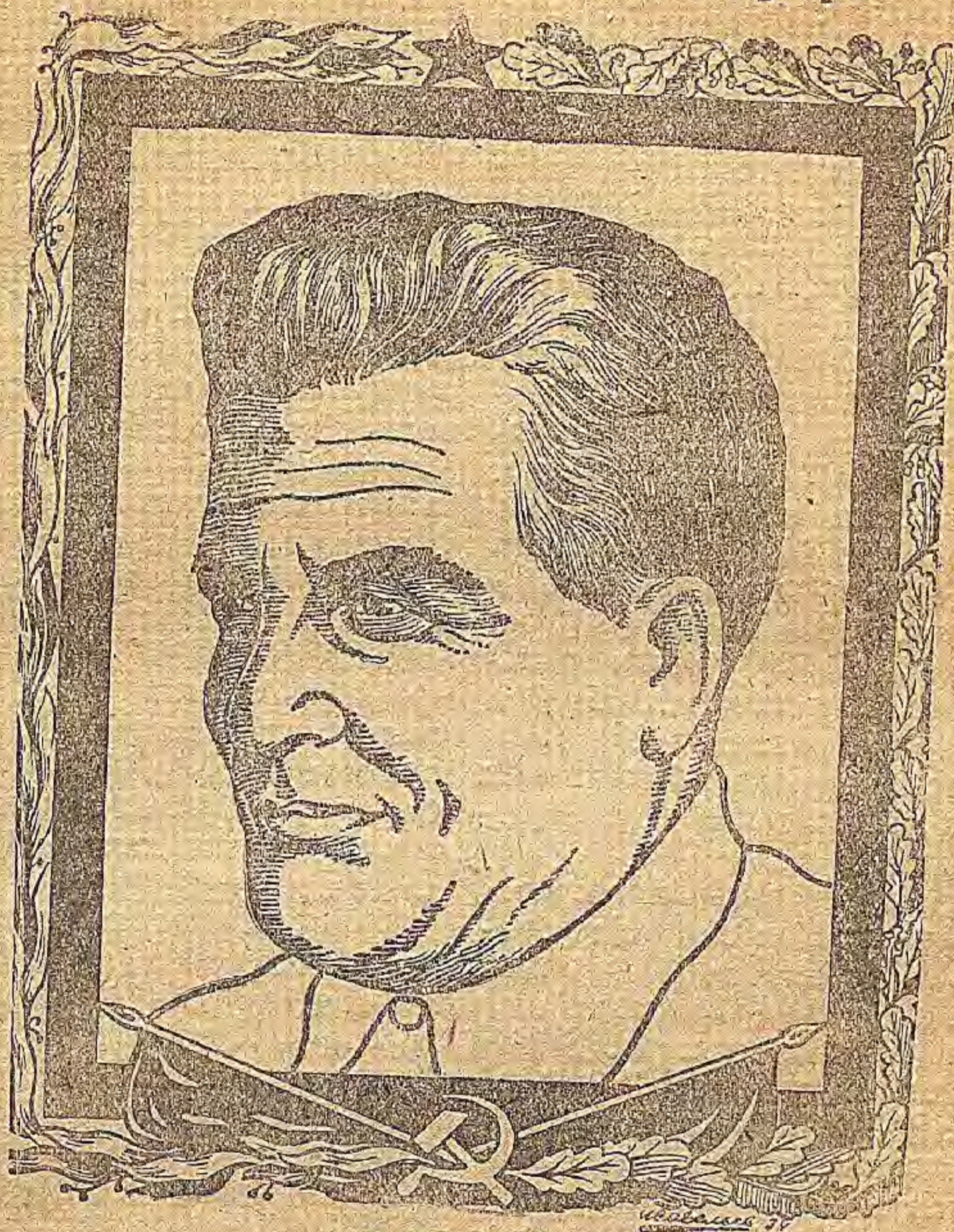
Sonan weri eki aj өtti. Kәzir Mijronovictan ajгьлp отьгмыз. Tap çавьpartьjamьzдың ең adal ulьң, wавьгмыз Mijronovicti оqqa usьгьp отьг.

Qazaқьstannьң wәlsewекterі men еңбекcileri kece қана Sergej Mijronovicti көрсе, көz көrip, оның көрнекти artьqсьльqtарың, qasijetin waqalaj alqan edi, әvden ojlastyрqan. salmaqть, dәl, aқьldарың раjdalana alqan edi, kәzir osьндаj авьг qazaқьda ерекce qattь qajоьruvda.

Qazaқьstan wәlsewекterі men еңбекcileri Mijronovictin qавьгпың wa-сьнда sert verdi, qatарьмыздың wirligin wurgьnқьдан әri kycejtemiz, өlkemizdin wajlьqtарың раjdaqь asьruvqa wurgьnқьdaj eki ese çigerlenip kirisemiz, dosьмыз çana ustazьмыз Sergej Mijronovic Kijrip өte qulсьпыр kyresken мәdenijetsizdikti çоjuvqa wizde мыqtар kirisemiz.

62062-35

Sergej Mijronovics Kijrip.

(1886-1934)

Ortalıq partıya kəmiyyətiniñ sajasat vıjrasınıñ mıyesi, Ortalıq kəmiyyəttin çana leningirat kəmiyyətiniñ qatcısı, qart vələcek, 1904-çıdan partıya mıyesi Sergej Mıjronovics Kijrip (partıya qojıan atı Sergej, Serç kostrikor) 1886-çıy Batka gubirnesindegi Yrçim qalasında tuvqan. Kijrip çoldas Yrçim qalasında vastavics mektepti, sonınan qalalıq mektepti çaqısı oqır bitirgen. Odan kejin Qazandaq meqanijk teqnijske mektevine tysken.

Patsa ykimeti tənkeriscilderdi Yr-

çim qalasına da çer avdarıp çyretin oi, kezde. Sergej Mıjronovics sol Yrçim qalasınıñ özinde sajası çer avdarılıp kelgender men tapısıp alqan. Onıñ naqız/tunqıs ustazdarı solar bolqan. Kijrip çoldas Qazan qalasında oqır çyrgen kezinde de solar men ynemi vajlanısıp yzbegen. Tənkeris çolındaq çumıstı Kijrip çoldas Tom qalasında vatsaqan. Onda teqnologıya ynistetine tysıvge dajarlınuv ycin öziniñ tuvqan qalasınan barqan çalır vilm beretin Kıristerde oqır çyrip, Kijrip çoldas Tom qala

сында оқ сатыжал - демократ ижъ мь мен вайланьс қасаған. 1905-сылық қыпнуварда Sergej Mijronovic Kijrip қуралды демоньстратыяны ижъмдастырувқа қатысқан. 1905-сылық ревиралды 2-күни қасығын партыя қылысында отырданда қырық қолдасы мен бирге тутқыноға алынған. „Әкимцилик рети мен“ бир несе ај авақтыда отырысыққан. Сол тутқыннан кейин Kijrip қолдасы на оқыз төңкерисцидик қызметке берилип кеткен, варлық күйин, варлық зейинин партыя қолына қумсаған.

Төңкерис қолында оқызметинин васынан Kijrip қолдасы Том вәлсебектеринин сонда оқыз ат төвелиндеј аз қана тобына қосылған. Содан RSDRP-ның Том кәмијтетине өткізилип, қасығын партыя васырағанасын васыраған. 1905-сылық төңкеристе ол Тажқа станасында темір қол қумьсыларының завастопкесин өткізген. Ол завастопке көнилдегидеј қақсы өткен.

1906-сылдың ең васында васырағанға қақсы мәсиде алув үчин партыя ижъмь Kijrip қолдасы Мәскев мен Петирвогға қиверген; вирақ қолға сыққан күни тутқыноға алынған. Сонан Том қаласының авақтысында бир қыл отырып, сотқа дејин кепилге васытылған. Вирақ артынан қасығын васыраған асувда ајырталыр қайта тутқындаланған. Сот оны 3 қыл қамавоға кескен.

Қамавда отырып сыққаннан кейин Kijrip қолдасы Үрkit қаласына вараған. Вирақ, одан кесікпей ылақсыз Қарқазға қасыр, Владийқарқаз қаласына вараған. Ол кезде бул қалда ижъмь қоқ тек қеке қолдастар қана валоқан. Kijrip қолдасы бул қалда қасығын қызметци ретинде бир несе қыл тұрған. Сонан соқыс васталқан.

1915-сылы Kijrip қолдасы тақыда тутқыноға алынған. Бул төртинци рет тутқындалув валоқан. Содан Том қаласына ајдалқан. Тақы да бир қыл авақтыда отырыған. Нарын аймақына ај-

далоқалы тұрғаньнда ревирал төңкериси валоқан.

Kijrip қолдасы, сатыжал-демократ ижъмьның Владийқарқаз кәмијтетинин мусеси ретинде, ревирал төңкерисине қол-ма қол қызув қатынасан. 1917-сылы тыгели мен Владий-қарқазда истеген. Қарқазда өктәвир тувы көтерілген вақтыда, Kijrip қолдасы кенес үкиметин ижъмдастырувсылардың қана қазық отыстардың ақ вандыларына қарсы алысқан қуралды кырес васыларының бири валоқан. Вәлсебектер ижъмь Қарқаздан қана сықыр келе қатқан қызы мајданға керекти қарув-қарақ алып келуви үчин оны Мәскевге қиверген.

Kijrip қолдасы 1918-сылы бир талај соқыс қавдықтарын алып, Сарийстсин қаласы арқылы Қарқазға қайтқан. Вирақ қете алмаған. Ақтың вандылары Қарқазда оқыз әрмиенин вьтырар қырген партыжан әтиреттерин кейин ылыстырып үлгирген.

Сыныққан табанды қавыңгер Kijrip қолдасы, оның ақыдылықын, ватылықын, пролетарыят төңкерисинин қолында қурван волувоға дајар векемдигин партыя анық биліп, көзин қеткізген. Төңкериске қарсылар мен кыресывдегі ең қаварты мидеттин бири- Астрақан қаласын қорқав қызмети Kijrip қолдасыға тасырылқан. Kijrip қолдасы азамат соқысының тарыққан толық отын аларлық бир талај қайрат көрсеткен. Сол Edildin ажақында Kijrip қолдасы II-әрмиени қынар, тәртипке салувоға васылық еткен. II-әрмије Edil војында оқыз Кенес қамалы валоқан Астарқанды қорқав алып қалқан, қавоға вемеген. Сонда sergej Mijronovicтин уқан теніз қигери көзге ајта қалоқандај көринген.

II-әрмије мен бирге соқан васы воль Kijrip қолдасы Denijkindi қыратувоға, сол тустик Қарқаз вен Бакувда кенес үкиметин қайта орнатувоға қатынасан.

Sonun keñesti Əzirbajcan men mencevекter vijlegen Gьruvzьjanь arasьndaqь qьrqlьj qavaqtьq dєvir bastalaqan, Keñes ykimetri Kijrip çoldastь RSPSR-dьn Teplestegi tolyq erikti økili etip belgilegen. Sodan bir nece vaqьttan kejin Sergej Mijronovьsqa çaьadan taqь da bir çavartь qьzmet tapsьrьloqan. Ol Polca men vitim çajьnsøjlesken keñes økil deriniь biri volьp varqan. Sodan kejin Sol tystik Qarqazda, artьnan Əzirbajçanda taqьda partьja çumьsьnda volqan.

Munda Kijrip çoldas Əzirbajçan kəmynes partьjasьnьn Ortalyq kəmiytetiniь qatcьsь çana Zaqarqazьja økelik kəmiytetiniь mycesi volьp qьzmet etken, Partьjanьn kerekti bascьlarьnьn biri kijrip çoldas sol tystik Qarqaz ven Zaqarqazьjada keñes ykimetri ornativ isine de az eñbek sinirgen çoq.

Bakuv proletarьjatь øziniь bascьsь døsь volqan Kijrip çoldastь çaqьsь vilgen' vaqьlalaqan, øte çaqьsь kørgen

Partьja Kijrip çoldastь çaqьsь vilgen. Partьjanьn x-sijeziьde ol ortalyq partьja kəmiyteti mycesiniь kəndijattьqьna sajlanoqan, xl-sijeziьde Ortalyq partьja kəmiytetiniь myceligine sajlanoqan.

Kijrip çoldas çalyndь tønkeriscil volqan vəlcevijzimnen, Leniniьjimnen ava çajьloqanьbьqtьn qandaj tyrleri men volsada ec qacan vitispejtin naqьz tavandь çavьnger volqan. Kijrip çoldas partьjanьn onьn Ortalyq kəmiytetiniь elimizde satsьjalizьmьnьn çenyvi ycin alysqan kørnekti çavьnger volqan. Partьja Stalin çoldas-

tyьn bascьlòqь men tønkeriske qarьsь Trotiskijcil çana Zijnovijepcil apazijt salar men, oncy apertonister men alysqanda, eldin aldь men partьja çaqьnda volqandardьn biri Kijrip çoldas volatьn. Kijrip çoldas ulь Stalinьnьn eñ çaqьn serigi, cəkirti, çana døsь.

1926-çьly Zijnovijepcil apaziьtsanь qьjratqannan kejin Kijrip çoldas Leningirat gyvirmelik partьja kəmiytetiniь qatcьsь çana Ortalyq partьja kəmiytetiniь sol tystik vatьs vujrasьnьn qatcьsь, Ortalyq partьja kəmiytetiniь sajasat vujrasь mycesiniь kəndijtatь volqan. 1928-çьldan bastap Leningirat ovьlystьq partьja kəmiytetiniь qatcьsь volqan. 1930-çьldan bastap Ortalyq partьja kəmiytetiniь sajasat vujrasьnьn mycesi volqan. 1934-çьldan bastap Ortalyq partьja kəmiytetiniь sajasat vujrasьnьn mycesi, Ortalyq kəmiytetiniь qatcьsь, Leningirat ovьlystьq çana qalalyq kəmiytetiniь qatcьsь volqan. Kijrip çoldas əlde nece ret sajlanoqan Odaqtyьq, Ortalyq atqaruv kəmiytetiniь pirziydym mycesi volqan.

Kijrip çoldas Leningirat çumьscьlarьnьn syjikti çetekcisi voldь. Olardьn arasьnda munьn vedeli ajtarlyqtaj zor edi. Kijrip çoldas naqьz cecen edi. Onьn varlyq ømiri proletarьjat tønkerisiniьn erlik çoldarь tarьj qьnan, purьltarьjat tønkerisiniьn orasan zor olçalarьnьn tarьj qьnan ajqьn orьn alqan ømir, Kijrip çoldas çumьscьlar tavьnьn ijgiligi ycin naqьz vəlcevек volьp 30 çьl ynemi kyresti. Sol çavьngerlik qьzmetinde turqanda çavdьn qolьnan qaza taptyь.

Markisijzim Leninijzimdi nasıjqattavdaj qurmetti mindet çoq

(Leningirat obılsıtyq çana qalalıq partıya kəmiytəteri pilenyminde S.M. Kijrip çoldastın 1934-ç. Öktəbirdin 10-da sөjlegen sөzinen)

Biz kyn sajn, yzvesten, qaçymaj talmaj kətermelej otırıp, varlıq oquv isin, varlıq taram-taram mektep çelisin çoqarǵa satıqǵa kəteretin volamız. Partıya mıscelerinin kərciligi çumьsta iste er çetip, wəlsevekce cьnıqadı. Biz ər bir kəmunesterimizdin partıjada çoqtarqǵa partıya sajasatın çana onı qavıların tysindire alatın voluvın kəzdevimiz kerek. Kyn-be kungi turmьsta kəp suravlar tuvatın var, al bularqǵa çavar aluv -kejde qıjn.

Bizdin kejkedegi saltmьz belgili qoj. Birev bizdin ulttar lijesine kirgendigimizdi oqıjı, oqıan qıznıqadı, onı kejk bir çerlerin çete tysingisi keledi: Ol yjirmege keledi, biraq suraj almajı, yjtkeni yjirme osın kyn vurın belgilengen puroqramı-vojnca vara çatır, bir vujirden sen ulttar lijesi tıvralı surajsın, al, munda kesipciler odaqtarın qajta qurısn talqlap çatır sonıqtan ulttar lijesi tıvralı seni men ic kim sөjlespejtin voladı. Partıya kynderinde de osıaj. Partıya kynderinin qarajın məselelerin biz kəvinese Smolnijden (1) veremiz. Menin ojmtca, bul saltı tastav kerek. Çergiliktı partkəmdər çana partıya ujmdastırucyların ızı çergiliktı məselelerin kəvirek qojır, onı çaqıraq dajındajın voluv kerek,

Partıjalıq tərvişev çana aqartuv çumasın ulken kedergisinin biri istin mazmunına kəz salmaj, tyrin qana kyjittep kətetindik, bul daqı

partıya mektepterinin icinde de, onan tısqarı çerlerde de vajqaladı.

Kyn-be kungi çaj çumьstar men, tınıqlıqtı tyrde tysindiriv men kejkede kəp çumьs vitirivge voladı. Bul çol men „ete tınıqlıqtı“, oquvdaqı dan kəri kəvirek çumьs vitirivge voladı. Al biz kəvinese ızımızdi ızimiz aldajmьz, Mine, bizdin nasıjqatcylarımьz. Men buların bir azın kərdim. Olardın kejk birevleri ec nərse yjrepejdi, ec nərse yjrete almajı, yjtkeni olardın ızı icteme vilmejdi, ol tek birdeme-birdeme oqıqan, biraq ımırdı çana ol ımırge qıj sındı qalaj vajlanıstırıvı olardın ızı vilmejdi. Bul anıq volqan is. Bul çumьstı ondav ycin partıya oquvın, Markis-Lenin oquvın ımırge çaqın datıv kerek.

Men oquvdın maızın, orın təmen detkim kelmejdi. Ol oquvdı kycejtyv kerek, nasıjqatcylıq çumьsın partıjanın tatımdı qızmetcilerin iriktıv aluv kerek, nasıjqatcylardı tərvişev kerek, biraq munı men is vitrejdi. Bunı men qavat partıjada çoq çumьscı qalqozcı belsendilerdin arasında da sajasıj tərvişev çumьsın kycejtyv kerek.

Bizdin pilenymde qaralatın 3-məsele-kənesterdi qajta sajlav məselesi edi. Bul ylken çana kərcilik navqalı edi. Bul navqan qala men derevnenin envekileri aldında bizdin qırlı çumьsınan esep veretin navqalı pımtı edi. Bul navqanda, qalı kərciliktı ulı mindetterdi orındavqǵa kəterip, sol mindetter negizinde satısjalıjym çoqatına qaraj, umtıla arındarvatın, ilgerilev navqalı edi

1) Leningrat partıya kəmiyteti men kənesdin turatın yil. Basqıms.

Kenester sajlavna kycti de, kōnil di de kōp vōlyvimiz kerek, sajlavda biz mylijendegen kōpcilikti ujmdayra alatyñ tabandy qyzmetci ekendi gimizdi kōsetyvimiz kerek, satsyjalyzım ycin kyresip çatqan bul kōpcilikti bastavcy ekindigimizdi kōsetyvimiz kerek. Biz nasjyqatymyzdy çana ygitimizdi, әr bir kejin qaloqan çumьscь men qalqozcy, öte kençe qaloqan әr bir enbekci, vәlcevек partьjasy bastaqan bizdin puoletaryiat kenes ykimeti olarqa ne verip çana qajda bastap vara çatqanьñ tysinerliktej ötip ujmdayruvymyz kerek.

Biz kenesterge en çaqscь enbekcilerdi, satsyjaldyq qurьlysymyzdyñ aldyñqy qatardaqь ujmdayruvcylardan satsyjalyzım ycin cyn ьntasy men verilgen, çannan kecken qajratkerlerdi usьnuvymyz kerek. Biz sajlav navqanьnda өз ara syndy kycej tip, kenes tәrtivine çav çana çat, tektilerdi ajamay alastavymyz kerek.

Partьja çumьsyn qalaj istevimiz kerek. öndiris мәselesi men cuqьldanamyz va, cuqьldanvajymyz va, degen suravlar boldь çana Әrijne, öndiris мәseleleri men cuqьldanuv kerek, cuqьldanqanda sol öndiriske irge tas negiz qalav kerek, kyn sajn çurttyñ ijdejasi çoninen bilimin köteryv kerek. Bul çumьs kyrdeli çumьs çana bul çumьsqa көnildi көbirek vōlyv kerek. yjitkeni, enbekcilerge vәlcevекtik Lenin tәrvijesin bergyve, olarдың мәdenijetin çoqarlatuvqa çumsaloqan vaqьt tegin ketpeydi. Kej bir çavarty qyzmetciler özderiniñ көркem әdevijetti oqьmajtyndьqьna maqtanady. „Çurttyñ көzet oquvoqa qoly tijmej çyrgende көркem әdevijet oquv nemdi alqan“ dep kyledi. Buqan maqtanuvqa volmajdy. Bul bizdin çumьs isteji bilmejtindigimizdi kōsetedi. Kәzetkede Leningede, Stalьnqada vaqьt tava vilyv kerek, al eger sen Markis pen

Engiliskede көz salsan, bul bosqa ketken vaqьt volmajdy. Al көркem әdevijetkede vaqьt tavuv kerek. yjitpese mijin acьp ketedi. Men astьq dayndav vaqьtında bir partьja ujmьnyñ qatcьsyn көrdim'-malatelkenin aynalasynda usьp-qonьp çyrdi, yc kyndeji ujqь көrgenim çoq dejdi. Әrijne mundajlardyñ көркem әdevijet oquvoqa mursasy kelmejdi.

Bul çerde bir surav qojuv kerek, osь qatcьsyn çumьs durьs ujmdayruvqanva eken, çana munьñ isi is volarma eken? Men volmajdy oqь dep ojlajmьñ, munьñ isi de aqsajdy, bul qьjsьnnanda, мәdenijettende qurь qalady.

Өz beti men bilim aluv мәselesine kelgende, bizde көbinese „vaqьt çoq kyni vōjь tyñm tappajsyn, kyni vōjь çaqьñ senvejdi“ degen çaloqьz qana sьltav var. Meniñ senderge ajtatyñ aqьlym-sender bir saqattaj bolsa da avьzdarьndь çava turьndar (kylki), sonan soñ vajqandar, ec nәse bylinip çarьlmaqanьñ, vuryñqьdan көri isin oqala bastoqanьñ көresin. Eldin vәri eki ijininnen demindi alьp, ter odan budan көtip çyrseñ qana çumьs is ter çyr dep ojlady.

Biz çumьsymyzdy ondaqymyz keledi, ondaqanda bizdin qaj-qajsymyz bolsa da kitapqa da, kәzetke de, Leninijimdi yjrenyve de, öziniñ мәdenijetin çoqarlatuvqa da vaqьt tava alatyñ etip ondaqymyz keledi. Bul bizdin kyndegi tәçirijbeli isimizde ylken tavьs volady çana munьñ esesine enbegin çanьp, onьñ qaruvь qajtady. Bizdin partьjanьñ qьjsьñ çumьsyn çoqarlatuv da osь çol men qana volady.

Bizdin әr qajsymyz partьja tәrtivine mьqьtь voluvymyz kerek, partьja mycesi öziniñ varьñ partьja çolьna saluv kerek, ol oquvdan alqanьñ da өз beti men tapqan bilimin de partьja çolьna çumsavь kerek. Kej bir

təçirijbecil qızmetçiler, mьsaly, vьlaj dep keledi-çumьstan qalaj ketersin, oquvoqa mojnьndь qalaj burarsьn, kəzin tajьp ketse, sen çoq çerde is toqtap qaladь, vygin zavьtta men nasьjqatcьlardь. velsendilerdi caqьrьp qojdьm, oqan qalaj varmassьn? dep keledi. Mine syjtip, ol çьjьbьsьna keledi, vygin ne tuvralь sөz qьlatьnьn da vilmejdь, vyrisip, bir burьctan kelip oьrady, sol oьroqannan çartь saqat oьrьp, qajtady. Mine kərdinizve, kəpcilik çumьsьn ötkizip qajtqanьn (kylki). Vyjtip kelgennen kelmegennin özi çaqcь. Munda çьjьbьsqa keletin bolsaq, dajьndalyр kel, ne istev kerek, qalaj istev kəregin anьqtap, ajtьp ver. Vəlsevekce təvijelev çumьsьn bizdin partьja qızmetçilerinen bastav kerek. Taqь da ajtamьn, çumьstь qaqaz ven, vujьrьq qat pen istemej, vasqaca istev kerek. Bizdin çumьstьmьz. ər bir qavь, çazalasa, vygingi partьjadan cьqaruv məseles! (çana bul tuvralь sөz volьp ötti) sol partьjadan cьqarьloqan kisi ne ycin cьqarьloqanьn tysinetindej volьp istelsin. Eger biz birevdi çazalandьrsaq, sөgis çazsaq, ol kisi bul sөgistiң ne ycin verilgenin tysinetin voluv kerek. Ol kisini vudan vьlaj qaraj sөgis almajtьn, çumьs ystinde çyrip tyzeletin etip / yjretyv kerek. Mine, bul partьja mycelerin vəlsevekce təvijelev volьp sanalady.

Əndi bizdin kəmsamoldar tuvralь bir eki avьz sөz ajtqьm keledi: Çanaqь cьqьp sөjlegen Bajcile çoldastьң ajtqanь durьs. Kəmsamoldь təvijelev çumьsьna vərimizde öte nazar saluvьmьz kerek. Kəmsamьbaa) vəlsevekce təvijelev çumьstь dosçratьnь çoq) partьja uьmdarьndaqьdan kəri nasar dep ajtuvoya avьz varady. Durьsьnda təvije çumьsьn partьja uьmdarьndaqьdan kəri öte zor oьn alady. 1912-çьbь tuvqandardь əskerge caqьruv çumьstь çaqьnda çana

bitti. Bul çastar çer çyzi soqьsьnan eki çьl burьn çana tuvqandar. Vygin əskerge varqalь oьroqan çastar çer çyzi soqьsь bastaloqanda eki çastar vөvek edi, ulь oьbьs təңkerisi bastaloqanda, çygirip çyrgen ves çasar bala edi. Bular endi ylken kisi volьp bizdin elimizdi, bizdin otanьmьzdy qorqavoya varqalь oьr. Bul kəzir 22 çasta, bul kəmsamoldьң qьzqaldaqь, bizdin çastardьң vəj cecegi, bul bizdin var kycimiz, var qьmbattьmьz. Mine bizdin var kycimiz-var qьmbattьmьz voloqan bular ulь təңkeris bastaloqanda ças bala edi. Mine bulardan naqьz tavandь vəlsevek, berik təңkerisci, bizdin elimizdi qara kycpen çana salt sana kyci men qorqaj alatьn qajratkerler əsip çetyv ycin ojdaqьdaj uьmdastьrьloqan Lenin təvijesi qaçet. Biz bir nece myceli ylken adamdardьn, -men bul çerde cьnьn ajtuvьm kerek, meni men tustastar menin sөzimdi tyzete çatar.-90 pürsentteji burьnoqь patpəlije vaqьtьnda aloqan təçirijbeleri men çyrip çatьr. Munda sөjlegenderdin sөzi ras, çalan kitap çana emes ər bir tyrmede ötkizgen çьldar da bularqa kəp təçirijbe verdi, onda ojlajsьn da, azьnavlaq pəsepe de soqьsьn, vərin 20 ret talqьlajsьn. Al bir partьja antьn bergende, ol ant senin mojnьna qandaj mindet artatьnьn, məni qandaj ekenin əvden vilesin. Bizdin kəmsamoldarmьz, kenes nuvьnda əsken çana əspirim kək ərimder, bul çaqcь ças çetkinçektər voloqandyqtan bularqa ajьrьqca kənil voluv kerek. bulardь, naqьz satsьjalьjьm quruvcьlarь etip cьqararьlьq mektəp kerek. Çanaqь sөjlegen kəmsamoldardьki ras, olardьn bizden kəp dəme etetininin de ornь var. Al bul çumьsta olar özderinin mindetterin tysinvejtini var, mine munьsь durьs emes. Bizdin Markis-Lenin təvijesine vөletin kənilimizdi tengeriپ, ekige vөletin bolsaq,

ol vaqıtta en ylkен yles bizdin çana ösip kele çatqan çetkinçekterimizge tijyvi kerek. Olardь men öte çaqьь көremин, olardь бақалаймьн, бирақ vular bul çumьсть özdiginen isteј almajдь. vularqa partьjanьн ylkен көmegi kerek. Bul tьrvije çumььн bizdin partьja icinde Markis-Lenin tьrvijesi qandaj çoқarь satьda volsa, oқan qandaj ylkен көңil völinse, bul da sondaj çoқarь satьda voluv kerek, vuқan da sondaj ylkен көңil völinyv kerek.

Syjtip kьzirgi „q a l ь н көp ciliktin көkeјinde savuvьdav ijdejesinin tolқaқь pisip kele çatqan“ dövird e, vykil çer çyzinde tьnkeris urььньн qavьndap көle çatqan kezinde, Markis-Engilis. Lenin çana

Stalin çer çyzi çumьььларь qoқa l ь ьна qandaj тьqть qaruv bergenin vurnoқьdan da көri anьoқьraq, vurnoқьdan da көri çaqььraq tysinyvimiz kerek. Enbekçilerge өз çavьн çenyvdі yjretetin naoқьz çana çalқьz qana qural-Markisijzim-Leninijzim.

Bul quraloқa ije volmaj turьp, çetip çoқьp, çer çyzi tьnkerisin çasav qa volmajдь. Biraқ, viz kьzir Kьmynistik Entьrnatsanaldьн bastavьь kyci volьp oтьoқan partьjada, Lenin, cilerdin icindegi en ulььь-Stalin;çol-das bastap oтьoқan partьjada tuvьp, ösip, tьrvije alқandьoқьmьzdan viz Markisijzim-Leninijzim qьjsьнь мәselelerin tijisti, çoқarқь satьoқa ketere alamьz.

Въжықъ кенес

Уль көсем Сталин бастаған сатсы жалды отанда, въжықъ кенес сайлав қалың еңбекчилердің адам айтқысыз белсенділігін, іске қарпай қимылан қыгерін өсирді. Біздің Қазақстан көлемінде ағыл кенестерінің сайлавнан бастар, осы воһр отыроған 9-сиейге дейін, қалпы сайлав қимысы ајта қаларлықтай кырдели тавысы бар, тарықъ қы қағдајда өтір отыр.

Қазақстандағы 1930-қылы кенес сайлав қарпай қалқоздастырудың алқасқы кезінде өткізілетін болса Въжықъ сайлав қалқоз қурылысының пьоқайыр қалқоздарымыз вәлсебектік, қалқозсыларымыз авқаттылық турмысқа сындар ајақ басқан кезде өткізілді. Оның устине қалқозсылар саясы са ваттылық қағдан белсенділігі өскендігін қалқоз қ у р ы л ы с ы н ы ң қ е н і р сыққандық арқасында кенеске олардың қојатын тілектері зор екендігін көрsetті.

Въжықъ кенес сайлав-кенес қимысы сатсыжалды отанымызда іргелі қимысымыздың биі екендігін, оған қалың қалқозсылар қуртылық, партияның васылық арқасында, әр қасанда белсене қатынасыр, іргелі қимысы іргілі ісіне айналыратындығын дәлелдеді.

Сондықтанда кенестеріміздің сайлавында кенеске мысе воһр өткендердің негізі қалқозсылар воһр отыр. Өткен сайлавда сайланған мыселерінің 54,5 пурсенти қалқозсылар болса, въжықъ сайлавда қалқозсылардың саны 70,2 пурсентке қетір отыр. Соның ісінде въжықъ кенес қимысымызда ајтарлықтай үлкен тавыстарымыз бар. Кенестердің іскерлігі артыр. қана қағдајға сәјкес қаңаса қимысы істевине зор мүмкіндер туыры отыр. Въжықъ кенес мыселері партия мен үкіметтің сын сенімді, көрнекті іскерлігін көрsetкен таванды қағыры адамдардан сайланды. Оны мен бирге кенес

қағарында партия ұйтқысыда өсті. Өткен сайлавда кенеске сайланған дардың партия да мысе, кәндидаттары 16,4 пурсент болса, въжықъ сайлавда 23,4 пурсент воһр отыр. Төменгі авыдарымызда, қалқоз Тождарымызда партия васылығының рөлі артқандығын, кенестің қимыстары партия ұймдарына арқа тірей отырыр, қыргизілетіндігін, кенес отындары арқылы қалқозсылар көрсілігі партия ұймдары төңірегіне қымдасқандығын дәлелдеді. Қалқоздарымыздағы, мал, пісен, егін сөріктеріндегі партия ұймдарымыз, қеке белсенді кәміпнестеріміздің көбісі въжы кенеске мысе воһр отыр. Неге десен ол кәміпнестеріміз сол қалқозда. қимыстың қауарты ұвсәскесінде партия қыктеген ұлы міндетті вұлқытрај отындар сықыр, қуртылықтың алдыны қағарлы өтіреті екендігін ісі мен көрsetті.

Мінекіј біздің авыдағы кәміпнестеріміздің сын мәнінде кенес қимысының да мықты бир тірегі, берік бир ұйтқысы екендігін көрsetеді.

Въжықъ кенес сайлав қалқоздары ұймдарымыз-саруасылық қағдан, пьоқайтув мәденіј ақартув қимысының қолға қојув мал саруасылығын өркендетув, пурытарыјат дектауврашының отындары кенестерді пьоқайтув, 34-қылы ерексе, мол сыққан егісті сарпай-төкреј вақтында қынар алыр, мемлекет алдында астық қосырағын отындар сықу, мал саруасылығын өркендетувге өте-мөте көңіл вөлу, іс мајданында тар қырағыларын кысејтіп, қенілген тартың қалдығын бир қолата қуртув урандары мен өтті.

Бұл уран төменнен төлқыр көтерілді, өлкеміздің варлық саласын аралап, вугінгі сиейдің төрінен отыры алыр отыр. Орталық партия кәміптеті тез арад Қазақстанды сықарыстағы мал саруасылығының алдыны өтіретіне айналы-

гив mindetin qojdy. Bygingi sijezdin levindegi, sözindegi çalyndy çandy uranlylyq biri osy. Sijezge Qazaqystandaqy satsyjaldyq qurlystyn varlyq tavystaryn ortaqa salyp, volyp kelgen kemistiginde çasymaj ajta otyryp, aldaqy isteletin ulь çumьstarlyny çelisin tartyp, pyraqyramyn belgilemek. Sijezge Qazaqystannyn tykpir-tykpirindegi qalqozdyñ ekrindileri velsindi kəmynesteri, sapqoz M.T.S. tyn iskerleri, öndiristin severleri cymь erleri kelip otyr. Partya keces ornındaqy çavapty qyzmet ker-vəlsevekter kelip otyr. Bular özderinin is təcirijvelerin ortaqa sala otyryp, artta qalqan avdan, qalqoz, M.T.S. sapqozdardь aldynoqь qatarqa teñeldiryvdin çolyn көrsetedi. Vyly keces sajlavlyny varlyq çumьstarlyn qorьтыр, төmengi (əsirese avlydyq kecesterge) kecesterdin naqtyly çana mindetterin belgiledi.

Bygingi keces, vylyqь sajlavdaqь keces, vurynoqь kecesterdej emes, olardyn mojnyna çyktelgen mindet avьr, partya men ykimet avlydaqь

ulь-ulь isterdin tetigin sol kecesterdin qolyna verip otyr. Olardyn partya vascьlyqьna syjene otyryp, qalqozcylardyn qalyñ көpciligini öz təniregine иjьmdastьra otyryp istevine varlyq çaqdajlardь tuvdyryp otyr. Endigi söz qur sözde emes. osy sijez qavlylaryn is puraqьramь qьla otyryp naqtyly çumьstardь çana çiger men çanaca velsindilik pen istevde.

Avlydyq kecesterimizdin vəride kəmynes, kəmynes keces mycelerimizde az emes. Keces çumьstarlyndaqь olardyn çavapkerligi tavdaj. Istin tetigin, ç u m ь s t ь n çyjesin tavyp istaj aluv, Avly çerindegi cьn vəlcivekterimizdin eñ çavapty mindeti. Çyktelgen mindetti orьndap cьqqan kecesterimiz, kecestin kəmynes myceleri özini bygin tанда otanьmьzdyñ ardaqty adamьnan saпavь kerek. Solardь çana partya men ykimet cьn vəlsevek атаqьn verip vaqalajdy. Sonyn ucin ardaqty attь aluvqa umьtlyv kerek.

(Almaty oblasıy qartıya kemitetiniñ qatıyısı)

Isimizdiñ sara çolı

Almaty Oblasıy eziniñ tarıyında vıyloq çıl birinci ret memleketke astıq taprıuv çosparıy otındap sıqtı. Bul partıyaıyıt men qalqozcılar kerpiliginin savataçdıqqa qarıs batı kyresinin nıtıjçesi. Əsirese bul çende Qazaqıstan partıya uıyıtına kımekke kelgen Ortalq partıya kemitetiniñ qatıyısı çana sajasat vıyırasıyın mıyesi marqum Sergej Mıjronovıç Kırıp çoldastıñ bergin kımegi, basılloq ajta qalarlıqtaj boldı.

Son men qatar, bizdin bul tabıyda çetyvimizge avdandıq partıya, kenes kemitetteri, MTS taqı sajasatlıq velimder men kenes mıceleri, mındaqan kenes velsendileri ajta qalarlıqtaj kım envek sııirdi, Bular Kırıp çoldastıñ bergin nusqavın, Əlkelik partıya kemitetiniñ Almaty Oblasıy tuvralı sıqarqan qavılın is çyzinde otındaj aldı.

Bizdin oblasıytaqı çımıstın nasarlıqına Ortalq, Əlkelik partıya kemitetteri öz qavılarynda tolıq vaqıa verip etti. Sondıqtan sol qavılaryda sıjene otırıp, vılcevıktik tabandılıq, batıdıq, çigerlilik pen volqan qatalardı is ç y z i n d e tyzetip, onı endi qajtalatıvıtız kerek. Öz ara sındı mejince Kısıjtip, çımıstı vılcevıktik sıñ talqıyına salıv mindet. Əsirese oblasıyın eski basılloqında volqan qatanın saldarı bizdin keneslerimizdin çımıyına da ulken əser etkenin esten sıqartıv kerek.

Bizdin oblasıyın mal carıvacsılloqın erkendetyv çoninde tabıstar olıq emes. Ətken çıl men salıstırqanda sıyır malı 19 %, qoj men ecki 43,6 %, cıqqa 62% estı. Bıraq „orta esep“. Bizdin oblasıy

ıyje malı 15%, çılqı 6% kımip otır. Mine bul ulken kımıilik.

Bir avdanda maldıñ əsıp, ekinci avdanda kımip otırqandıq bizdin keneslerimizdin varlıq çerde birdej çaqı isteı alıaj otırqandıqın, artıta qalıp otırqan kenesler men qalqazdarın kım ekendigin kımsetedi. Onı men qatar çergilikti kenes otırdarın çılqı men tyjege əli sındap vet vıra alıaj otırqandıqın dıleldeıdi.

Ortalq partıya kemitetiniñ noıavır ajındaqı pilenymi MTS sajasatlıq velimderin avdandıq partıya kemitetterine qosıv tuvralı qavıl sıqardı. Bul tarıyqıy maıyız zor qavıl. Yıitkeni MTS sajasatlıq velimder partıya uıyıtının tıtence, vaqıtca tyri edi. Sajasatlıq velimder avıl carıvacsılloqındaqı çımıstın əte çavartı kezeninde uıymdastıyıldı. Otın partıya eziniñ mındaqan senimdi adamlarıñ çıberdi.

Az vaqıtın icinde MTS sajasatlıq velimderi partıyanın özderine çyktegen mindetterin tize vıkpeı otındadı. Vaj-qulaqtar men, olardıñ əgentterinin kılın kımke usırdı. Bıraq bizdin tap çavılartız əli bir çolata qırıp vıtken çoq. Sondıqtan qıraqılıqtı vırıpıydan əlde nece ret artıyıtıvıtız kerek.

MST sajasatlıq velimderi avıl carıvacsılloqına kirgen irgeli teqııkeni mengeryv, partıyaıy çıl çan tını mer verilgen, çana velsendilerdi tırvıjelep, sıqarıv partıya uıyıtının bedelin kımterip, basılloq rılin, artıyuv, qalqoz egininin sıqımdıloqın molajıuvda tarıyqıy çımıstar istedi. MTS sajasatlıq velimderi çanaca istevidin nece tyri çana ədisin tapıtı, qalqozcılar kerpiligin envek

ke bavlyp, satsyjaldyq enbek tartivin kycejti, qalqozdy valsevektik qalqozsylardy eldi avqatty etyv degen partya uranynyn manzyn qalqozsylar kerciligine uqyndyra bildi.

Ortalyq partya kamijtetinin nojavir pilenymi osylardy ajta kelip, MTS sajasattyq volimderin avdandyq partya kamijtetterine qosuv kerek dep tapty. Endigi cerde er bir MTS-tyq, qalqozdyn cumysyna avdandyq partya kamijtetterine cavapkerчилиги eki ese artady. Esirese artta qalyr otyroqan qalqozdardy, MTS tardyn aldynqy qatarqa tartuvda, cumystyn er bir yvcaskesi ne dalder ...vascylq etyvde avdandyq partya kamijtetinin mindeti orasanylken edi.

Avdandyq partya kamijtetteri men qalqozdaqy vastavys partya uymdaryna, ceke kamynesterge cyktelegmindet avdandyq atqaruv kamijtetterine de, avly-qystyq kenesterine de cana kenestiny er bir mycelerine de cykteledi. Avdandyq, avly qystaqtyq kenesterinin avly-caruvascylqyndaqy mindetteri avrylajdy, endi olardan partya kor cumys istevidi vuryqydan kori kovere talap etedi. Muny bizdin kenesterimiz cacyslar uqynuvy kerek.

Sajasattyq volimderdin bavlyp, tervijeler esirgen cana velsendilerin aldacy mindetterdin manyna nyq uymdastyruvymyz qacet. Sol cana velsendiler arqyly kercilik pen vajlanysty nyqajtyr, naqty vascylqyly syn maqynasynnda candandyruvymyz mindet. Solardyq qataryna myndaqan cana velsendiler qosyr, olardyq sarasyn arttyr tovyq molajtuvymyz kerek. Bularqa partya vascylqyn kycejtip, olar men partyanyn vajlanysyn tonyn icki bavyndaj etyvimiz kerek. Olardy ozimizge syjenic

ete vilyvimiz mindet. Mine, bul en vasty mindetinin biri.

MTS sajasattyq volimderin avdandyq partya kamijtetterine qosuv men qatar bizge cykteletin kyrdeli mindetterdin biri artta qalqan MTS, qalqoz, avly-qystaq kenesterin aldynqy qatarqa tartuv volady. Bul ete cavarty cumys, bul mindetti oryndav ycin er bir avdannyq MTS, qalqozdyn avly-qystaqtyq kenesterdin ozgeceliklerin ves savsaqtaj cacys vilyvimiz kerek.

Egerde biz, er bir avdannyq MTS pen qalqozdardyn avly qystaq kenesterinin varlyq ozgecelik, mymkinliklerin cacys bilip mytiksiz zeritter otyrsaq, er bir qyzymetcinin kim ekendigin cacys synaj alamyz. Cumystyn oryndaluvyn vaqylavdy kycejtemiz, sonda qana Stalin coldastyq bul cende qojqan mindetterin oryndaj alamyz.

Bizdin cumysymyzdyq tyjinin cecetin adam. Olaj volsa avly-caruvascylqyna kerekti qyzymetciler dajyndav maselesi, enkyrdeli masele. Mescijnenin tetigin viletin adamdar almaj, cumysty qol-ma qol istejetin adamdardyn mamandyqyn kotermey turyr, bir cumystan berekeli netijce cyqara almajmyz. Olar bizdin partya men kenes ykimetinin sajasatyna qanyq, sanaly adamdar voluvy kerek.

Bizdin qalqozdarymyzda, esirese qazaq qalqozdarında mädenijet, aqartur cumys nacar. Qalqozsylar men qalqozcy ejelder arasynnda kazet, cor-nal, kitap oquv degen coq. Orta Edildin, Okrajynyn Gorkij elkesinin qalqozsylary. Solqyr syjaqty cazuvscynyn cyqarmalaryn oqyr talqyqa salady. Cacys viletin savatty adam ol kitarty qalqozsylar men qalqozcy ejelderge oqyr veredi. Olar oqyloqan kitartyq mazmunyna syn verip, ozderinin pikirini ajtady. Osyn bizdin avlydarda uymdastyruvqa nege vol-

majdъ? kecke қақып биригәдилерде осындай kitap оқуу қимысын ұйымдастыруу неге мүмкін емес? Бізге бұл әлдебір болар. Біздің мектептерімізде, оқуу үйлерімізде, қызыл мүжистерімізде кәзет пен көркем әдебиет kitapтары оқуу қимысын ұйымдастыруу керек. Бұл қолдан келетін іс.

Ал осы ваққа дейін бұл неге ұйымдастырылмады? Бізге, бұл сыйақы кырделі мәселеге әлі көңіл бөлінбеі келеді. Егерде бұл сыйақы кырделі мәселеге әлі көңіл бөлінбеі келсе. Енді бұл қимысты бастап ұйымдастырсақ, мұны қалқозсылар қолдайды, көңілді кіріседі. Сонда көрсілікті мәдениет қақынан да, сајасы қақынан да тәрбиелеген болармыз. Бұл сыйақы кырделі қимысты елеусіз тастауға болмайды. Мұны сындар қолға алу керек. Оқуу үйлері мен қызыл мүжистер қоқ қерде бұларды тез ұйымдастыруу қажет. Олардың үйлерін қондыр керекті кәзет, қорнал-kitaptar алдыруу тийіс. Ән, күй, ойын, савық, вий (тансы), мүжіке, домбырасылар, дене сынықтыруу-сылар үйірмелерін ұйымдастырууға болмайма? Әлдебір болар. Бірақ осыларды бастап ұйымдастыруусыз қоқ. Ұйымдастыруусыларды ојлаған да кісі қоқ. Мұны авдандық, авылдық кеңестер міндетім деп билмејді. Олар әліде болса, қалқозсылардың өсіп келе қатқан мәдениет тілегі мен санаса алмай келеді. Мұны да сындар қолға алып, қолға қојуу керек.

Авы-қыстақтардағы мәдениет қимыстары пасар, Авы мен қыстақтың мәдениет қимысы олардың сағуасылықынан қара көрім артта қалып отыр. Сынында біздің әр бір мектеп авруу қана, қалқоз басқармасы, авы қыстақ кеңестерінің кенесі тазалықтың ордасы, үлгі болууға тийісі,

Ал бізде олај емес, Қалқоз басқармасына барсаң да, авы қыстақ кеңестеріне кірсеңде, сајасаттық бөлім-

нің кенесіне кірсең де, тазалық қоқ. ылас кір, едінде қатқан темекінің қалдығы, тамдары сыланбаған. Басқаларға тазалық, мәдениеттілік үлгісін көрсетпек тугіл, өздері тазалықтан ана қурлым қасық тур. Бұл қалыпты өзгертуу керек. Қалқоз басқармасы, авы-қыстақ кеңестері, МТС кенесі, көперетіп, мектеп орындары тазалықтың, мәдениеттіліктің ордасы, үлгі беретін орыны болууы керек. Онда істейтін қызметкерлердің үйлері де басқаларды тазалыққа бастауы үлгі болууы керек, Сүйтіп, мәдениеттілікті, тазалықты осындайлардан бастап қажет, Үйді ақартуу, көсерге, мектеп пен авруу қананы қақына ақас тугуу қимыстарына ерекше маңыз берілуі міндет.

Кей биверлер бұларды қазақ авылында істейге болмайды дейді. Бірақ бұл қазақ авылында болған өзгерістерді көрмейтін, көрсе де көрмегенге салынатындардың айтатын сөзі.

Қазақ авылы бұрын омыс дегенді билмейтін еді. Осы күнде үйінің мақына картон, сәбіз, пыјаз, қавын, қарбыз асқабақ екпейтін қазақ авылы тийі аз деуге болар. Бұл сондық екі-үс қылдың ісінде болған өзгеріс, Ал осылардың арасында тазалық мәдениеттілік қимыстарын ұйымдастырууға, елдің мәдениетін ілгері тартууға неге болмайды? Әлдебір болар. Мұны істей керек. Бұл қимысты біздің көмүністеріміз, көмсамолдарымыз, кенес мүшелеріміз оқытуушыларымыз бен қалқоз басқармалары ондағы белсенділер бастап қолға алып, көрсілікті артынан ерте билууы керек. Бұл әріне, бір күнде не бір ајда істете қалатын іс емес. Бұдан тауандылық, ватылдық керек. Істей билуу, істете билуу керек.

Көктем егісіне даярлықтың басты буындары бар. Әсіресе соның бірі осы бастап қимысы басынан үй салуу, монса, ас қана орнатуу болар. Осы

lar men qatar, ol çerlerde qyzylymy-
lyis, oquv yjleri boluv kerek. Syjtir
køktemde, çazda çumьs isteitin çer-
lerde qalqozcьlar tamaq icip, mæde-
nijetti tyrde dem alatьn, enbektin
ønimin arttyratьn caralardь osь vas-
tan istev kerek. Dæri dærmek æzirlev
qaçet.

Ortalьq partьja kæmijtetinin noja-
bir aьndaqь pilenymi nandь çana
bir sьpьra azyq-tylikti kærticke men
beryv tærtivin çojuv tuvralь qavь
cьqardь. Bul qalqoz qurьlycьnь bir
çolata çenip cьqqandьqь arqasьnda
volьp otьrojan tabьs. Çumьscь qal-
qozcьlardьn turmьcьn ondavdaqь ça-

Qoçan ulь

(Enbeksi qazaq avdandьq partьja kæmijtetin; n qatcьcь)

En negizdi eki mindet.

Avdandьq partьja kæmijteti men
sajasattьq vølimninq qosyluvь øte
mændi sajasьj mæsele.

Birinciden, Ortalьq partьja kæmij-
teti pilenyminin qavьlycь varьq çer-
de tolyq talqьlanuvь kerek. Onь mal
caruvacьlyqьnь ørkendevidеgi çaq-
dajlar men vajlanьcь etip çyrgizyv
kerek.

Sajasattьq vølimninq avdandьq par-
tьja kæmijtetine qosyluvь, partьja vas-
cьlyqьn virьnoqьnь ystine nьoajta-
dь. Aparatьmьz kycejedi. Qalqoz,
sarqoz caruvacьlyqtarьn køzven kø-
rip otьgьp vascьlyq etyvge mymkin-
dik tuvadь. Qalqoz qьzymetcilerin
dajьndav, qalqozqa çana vascьlyq
beryv, ьcьlojan senimdi adamdardan
vastь qьzymetciler dajьndavoja çana
çaqdaj çasaladь. Avь caruvacьlyqь-
na avdandьq partьja kæmijtetterinin
de, kæmynesterininde çavapkerçiligi
kycejedi.

Mine pilenym qavьlycьnь osьndaj

ha çol. Biraq vizdin ovьlycьq kæpe-
retip, savda orьndarь da, partьja ça-
na kekes uьmdarь da bul çende
mardьmdь çumьs isteij almaj otьr. Iste-
lip qojatьn çumьcьn køvi istelgen
çoq.

Almatь ovьlycь Qazaqьstan astana-
sasь men qospa qora otьrojan ovь-
lycь. Sondьqtan varьq çaqьnan Al-
matь ovьlycь ylgili, aldьnoqь qatarda
boluvь kerek.

Sonda çana viz, Ortalьq, Ølkelik
partьja kæmijtetterinin Almatь ovьly-
cьndaqь vølcevекterdin aldьna qojьp
otьrojan mindetterin sөzsiz, orьndaj
alamьz. ✓

erekce çaqdajlarь men qalyq çurtcь-
lyqtь tanьcьtyruv birinci mindet. Bul
çoninde tap çavlarьnь øtirik-øsegi-
ne çol vermejtin boluvьmьz kerek.

Ekinci mindetimiz Ortalьq partь-
ja kæmijtetinin pilenymi qavьlycьnda
ajtylojan qalqozdardь virьnoqьcьnь
ystine nьoajtuv, qalqozdь vølcevек-
tik, qalqozcьnь avqattь etyv degen
mæseleni çedel qoloja aluvьmьz ke-
rek. Bul çoninde vizde æli de çet-
kilikti cara qoldanьlmaj kele çatьr.
Qalqozcьlar turmьcьn çaqartuv, yj
saluv, den savьq orьndarь, mektep,
kitap çana, savьq orьndarь cьqьldь
vastь isterimizdin køvi istelmej ke-
ledi. Mine vizdin sajasattьq vølim
men qosyluvь men birge qoloja ala-
tьn vastь mæselemizdin ekincisi osь.

Bizdin çumьcьmьzoja virьnoqьnь
ystine çaqcь çaqdaj tuvдь, Sajasat
vøliminin isker qьzymetcileri men
tize qosa otьgьp, satsьjaldьq qurьly-
cьn varьq majdanьnda vølcevекce
vascьlyq etyvimiz kerek. Sajasattьq

vəlimnin avdandəq partəja kəmiyyətine qosyluv avyl men qalqoz, sapqoz saruvacəlyqyn vugnyrdan da kəri nyqajtuvqa bir mymkindik verse, avdandəq partəja kəmiyyətinin isin nyqajtuvqa eki mymkindikberedi.

Esej ulь Çaqyr.

(İle avdandəq partəja kəmiyyətinin qatcəly).

Pilenym qavlyсь avdandəq partəja kəmiyyətlərinə kəp mindet çyktedi.

Ortaləq partəja kəmiyyəti nojavir pilenymnin avyl saruvacəlyqyndaq sajasattəq vəlim tuvralə qavlyсьn vulytraj oryndavdən sajasəj mənə ete ylken.

Bul qavlyсьn eņvekiler arasənda ojdəqđaj tysindiryv kerek voladь. Sajasattəq vəlimderdin avdandəq partəja kəmiyyətinə qosyluvntap çavlarə əzince çoruvь, ol çənde etirik-əsek taratuvь mymkin. Sondəqtan pilenym qavlyсьn çer-çerde tysindiryv isine mьqtar kirisyvimiz, tap çavlarəny qəlyqəna qəraqə voluvьmьz kerek.

Sajasattaq vəlimder men avdandəq partəja kəmiyyətinin qosyluvь ycln biz kəzirden vastap ne isteј mizi? Mine eņ tyjindi məsele osənda. Biz aldь men ər bir avyl, qalqozdardən saruvacəlyq çəqđajlarə men, əzgecelikteri men tolyq tanьsamьz. Çeke qalqoz, sapqozdar men, olardəq ər bir ekrindi eņvek erleri Men kyn-ve kyn vajlanьs çasajmьz. Çasəratəny çəq, sonəjь vaqьttarəq deјin keј bir avdandəq partəja kəmiyyətləri qalqozdarəq, ondaqь ekrindilərgə tolyq kənil vəlmeј keldi. Bul sajasattəq vəlimnin mindeti dep ojladь. Bul durьs, emes. Endigi çerde avyl derevne men qalqoz çana sapqozdardə avdandəq partəja kəmiyyətləri ves savsaqəndaj vilyvge tijis. Onan son qalqozdən kyndelik isterine zьjan-kestik istep otərojan tap çavlarə çəq

emes, avdandəq kəmiyyətlər bul məsələni de qoloqa mьqtar aluvəq, qalqozdardə tap çavlarənan tazalar otəruvəq tijisti.

Məciјne tьraktьr stansalarəny çumьsən kycejtyv-aldьmьzdaqь egiske daјəndəqь kycejtyv voladь. Bul çumьsəqə qaly qalqozcəlyardən velsen-diligin arttəryr, tap qəraqəlyqyn kycejte otəryr, vəlcevəkke kirisyvimiz kerek voladь. Buqan avdandəq partəja kəmiyyətlərinin vascəlyqyn vugnyrdan da kycejtyvimiz kerek voladь.

Avdandəq partəja kəmiyyətlərinin sajasəj vəlimder men qosyluv qarənyndəqь vastə mindətin biriqəzьmetciler daјəndəv. Bul məsele bizde vuginge deјin ojdəqđaj çyrmeј keldi. Aldəqь egiske kəzirden vastap əzirlik çasavda qəzmetciler daјəndəv məsələsin erəkke qoloqa aluv kerek.

Onan son tьraktьr remontь. Kəp çerdeatьraktar remontь nasar çyrp çatьr. Degen men bul məsele avdandəq partəja kəmiyyətləri zer salmaj otəry, endigi aldь men qoloqa alatən kyrdeli məsələnin biri osь remont navqanь voluv kerek.

Qəsqasə avdandəq partəja kəmiyyəti men sajasattəq vəlimderdin qosyluvь aldənda biz ortaləq partəja kəmiyyəti pilenymnin qavlyсьndəqь mindətlərdi, cartardə vulytraj oryndavьmьz kerek.

Өлкөбүз мал саруу сыйыгынын сыйыстагы вазы болуу

„Мал саруу сыйыгынын ишин бүкүл партия, биздин барлык кызматчилер, партияда барлар да, партияда чоқтар да өз қолдарына алууга тийиш, күни кеце нәтижелі сечілген астық мәселеси қандай ең биринчи кезектегі мәселе болса, мал саруу сыйыгынын мәселесинде сондай биринчи кезектегі мәселе екенін естен сыйармау керек“ (Сталин).

Ҙақында партияның Өлкелик кәмијтети мен Қазакыстан Қалық кәмесерлер кеңеси „мал саруу сыйыгынын өркендетуу саралары тууралы“ тарыјық қавлы алды. Бул қавлы-кәсемимиз Сталин қолдастын усылысы војынса, Орталық партия кәмијтетинин тасыруу мен сыйарылан қавлы. Бул қавлы Қазакыстанда мал саруу сыйыгынын өркендетуудин қана ветин асыр, Қазакыстан партия ујымна көр қаваркерциликтер қыктер отыр. Бул қавлы Қазакыстан мал саруу сыйыгынын келецекте қамтамасыз өркендетип, Қазакыстанды сатыжалдық мал саруу сыйыгынын Сыйыстагы алдыны өтиретине айналдырууды ис қызине асыратын қавлы. Сондықтан, Қазакыстан партия ујымнын мал саруу сыйыгынын өркендетуу қониндегі истејтин ишинин рыйоқыраты, қаруу осы қавлы болуу керек.

Бул қавлынын кәзіргі күндегі қана келецектегі саясы маңзын толық тусынуу үчин, өткендегі көз қиверуимиз керек. Мал саруу сыйыгынын өркендетууде будан бүрын не истедик, не истемедик деген мәселеге қавар беруимиз керек. Орталық партия кәмијтетинин 17-сентябрдегі қавлысын иске асыруудың нақты рыйоқыраты болып саналады. Өлкелик партия кәмијтети мен Қазакыстан үкметі өзи-

сыйыгынын кемуви тоқталып қана қойылан қоқ, қайта соны қылдарын ичинде өлкөбүздин мал васы 26,6 пурсен өсти.

Бүрынғы васыгытын тусындагы қалаң әкімцилик, асыра ситевцилик тылыр, көрцилик қумсы қолға алыныр, авылдагы партия қумсы күсеје вастады. Көспендилік тылыр, қонсылынан авылан енекецилер саруу сыйыгы қызинде тыјанақты отын тепти. Авыл кәмүнестерин тәрвиелев қумсы ваты қолға алыныр, оларын тартық қырадығыр. партиялық тавындығыр пыйајыр, авылдагы партия ујымдарынның васыгы рөлі артты.

1934-сылы өлкөбүзде егин сыйымы орасан қысы болды. Егинин бул сыјақты мол сыйуу мал саруу сыйыгынын өркендетууге мықты негіз салды. Әсиресе, көрпелі қана қала көрпелі авдандарда мал васынын келецекте үздіксиз өсывине мүмкіндік берди.

Қазакыстаннын көр қалқоздары екі қыл војы мемлекеттен туқым қана азық қәрдөмин алыр кельсе, 1934-сылы өлкөбүздегі барлық қалқоздар мемлекеттин астық ворысынан толық қутылыр, өздерин туқым менде, астық пен де толық қамтамасыз етип отыр. Мине, осылын барлығы мал саруу сыйыгынын екпінді қарғын мен өсірууге толық мүмкінцилик тувоқзыр, негіз салып берип отыр.

Партияның өлкелик кәмијтети мен Қазакыстан Қалық кәмесерлер кеңесинин „мал саруу сыйыгынын өркендетуу саралары тууралы“ қавлысы-Орталық партия кәмијтетинин 1932-сылы сентябрдин 17-дегі қавлысын мүлтисиз иске асыруудың нақты рыйоқыраты болып саналады. Өлкелик партия кәмијтети мен Қазакыстан үкметі өзи-

niñ osь qavlyсында әr bir avdandar-дың өзгеселіктеріне қарај отырып, мал қаруғасылығының өркендетуvidiң рь-гоограмьың қасады.

Мал қаруғасылығының өркендетуv қоніндегі белгіленген рьгоограмь іске асыруу үсін, партија мен үкімет қалқоздарға, қалқозсыларға көр қенілдиктер беріп отыр. Соны мен қатар, мал қаруғасылығының өркендетуv қонінде қалқоздар мен қалқозсыларға 6 мушјен сом қарғь қардемин беріп отыр. Соны мен қатар көрпелі қана сала көрпелі авдандарға авы қаруғасылық мәсјіnelerің қеткізуv, мал дәргерлері менен зоотехниктерді көбірек қиверуv, қараларың белгілер отыр. Көрпелі қана сала көрпелі авдандарға қиверілетін мамандардың турақты қумьс істевіне тјісті қақдајлар қасар отыр.

Міне, ось қаралардың барлығы мал қаруғасылығының өркендетуvidi қамтамасыз етеді. Соны мен қатар көрпелі қана сала көрпелі авдандардың мәсјіnelenіп, мәсјіnelі техникенің тетігіне қетілуvге мүмкіндік береді. Ендігі қерде Қазақстанның мал қаруғасылығының тақд ір қутқа байлаулы болмајды. Біздің мал қаруғасылығымыз ендігі қердегі мәсјіnelі техникені қолдана отырып, нақтыз сатсыјалдық қол мен өркендетіп воларды.

Мал қаруғасылығының өркендетуv туралы Одақтық Қалық көмесерлер кеңесі мен Орталық партија көміјтеті жојавір ајында тарыјды қавль сьқарды. Ол қавльда қалқоздар қанындағы тауғалы мал ремілерің пьқажтуv, қанадан ремілер үјымдастыруv, қалқозсылардың сыјысыздығының қожув қумьстарының нақты қолдары көрсетілді.

Одақтық қалық көмесерлер кеңесі мен Орталық партија көміјтетінің жојавір ајындағы қавльсывајынса, Қазақстандағы мал қаруғасылығының 34-қылың 4

тоқсаньында қалқоздардың тауғалы ремілеріне 131,450 сыјы, 198,600 қож 6000 соққа сатарды. Соны мен қатар Қазақстан қалқозсыларының сыјысыздығының қожув үсін 45000 сыјы беріледі. Міне, сыјтып қалқозсылардың тегі сыјылы волув мәселесі екпінді тырде сьндар қолға алынып отыр.

Көсемімі зСталін, „біз, вәлсевектер бір екі қылың ісінде қалқозсылардың сыјысыздығының қожувды қамтамасыз етеміз“ деген еді, Міне, Орталық партија көміјтеті мен Одақтық қалық көмесерлер кеңесінің ось сьқарып отырган қавльсы көсемімімі зСталиннің сол айтқан нұсқаны іске асырудың нақты рьгоограмьы болып отыр.

Одақтық қалық көмесерлер кеңесі мен партијаының Одақтық көміјтеті 1934-қылы декәбірдің 23-де сьқарған қавльсында „қалқоздарға 1933-қылың бірінсі қылуғарына дејін берілген қарыздары алынајтып волындер отыр. Сол қавль војынса Қазақстанының қалқоздары 19.686000 сом қарыздан бір қолата қутылып отыр. Міне туньың барлығы авы қаруғасылығының пьқажтуv, оның ісінде мал қаруғасылығының өркендетуv, қалқоз қаруғасылығының барлық қақынан көтеріуv, сыјтып, қалқозды вәлсевектік, қалқозсыларды әлді авқатты етуv деген партија ураның іске асыруды қамтамасыз етеді.

Біздің көрпелі қана сала көрпелі авдандарымыздағы қалқоздастырудың негізгі тырі мал серіктіктері болып саналарды, Біз, мал серіктіктерің күсејтуv арқылы көрпелі қана сала көрпелі авдандарда сатсыјалықимнің іргесің пьқажтып авы қаруғасылығының оның ісінде мал қаруғасылығының өркендеуің қамтамасыз етеміз.

Сондықтан мал қаруғасылығының өркендетуv қоніндегі партија мен үкіметтің қавльларың іс қызінде ес бір

myltiksiz orьndavoqa cьndap kirisuvi miz kerek.

Mal seriktiklerine naqtь basць-lyqtь kycejtip, olardь ьsьloqan, qalqoz qurьlsьna cьn qan tьni men verilgen qьzmetciler men qamtamasьz etyvimiz mindet.

Өlkelik partьja kəmiьteti men Qazaqьstan qalyq kəmeserler keqesinin dekəbir aьndaqь qavьlsь эr bir avdannь özgeceliklerin, mymkinciliklerin eske ala oтьrьp, cьoqaroqan naqtь qavь, Sondьqtan bul qavьlnь iske asьruvda avdandьq partьja qana keqes uьmdarьmьz эr bir avьl caruvasьlyq ərtelinin, mal seriktiklerini özgeceliklerine qaraj oтьrьp, iske asьruvь kerek. Bul qavьlnьn maьnzьn qalyq kəpcilikke toьyq uoьndьrьp, sol qavьlnь orьndav maьna kəpcilikti qumьldьra kirisuv kerek. Biz, tap retinde vaj-qulaqtardь qojdьq. Olardьn kylin kəkke, usьrьp, ekanomijkelik tamьrьn qьjьdьq. Biraq qojьloqan tartьn qaldьoь əli de var. Olar ec vaqtьsьnda qarsьlyoьn, vizge isteьtin zьjankestigin vəsəndetpekci emes, qajta tərinen kərinin qumьqtaoqanьna kəzi anьq qetken, tap qavьlnьn qaldьqtarь qolьnan kelgen qarsьlyoьn istep, zьjanьn tijgizvek. Olar özdeьrinin bul maqsattarьn orьndav qəninde qandaj zulьmdьqtь volьsada tartьnvaj isteь aladь.

Sondьqtan, vizdin təməngi partьja men keqes orьndarьmьzdeьn eь vastь, birinci mindet-i-avьl kəmyunesterinin tartьyq qьraoьlyoьn, vəlsevektik tavandьlyoьn kycejtyv voladь. Avьldaoьq partьja uьmdarьn, ceke kəmyunesterdi Lenin Stalin teoьryjasь men qaruvlandьrьp, olardьn vəlsevektik sana sezimin qoqarь satьoqa kəteryv mindet. Syjtip avьl, kəmyunesterinin vasцьlyq rəlin kəterip, mal caruvasьlyoьn ərkəndetyv qənindegі partьja men ykimet cьoqar-

oqan qavьlnь orьndav qənindegі kyrestin aldьnoьq qatarьnda volatьn etyv kerek,

Mal caruvasьlyoьn ərkəndetyv qəninde partьja men ykimettin qavьlsь kəpciliktin vəsəndi qatьnasь men qana orьndaladь. Sondьqtan viz, oьsь qavьlardь iske asьruv qumьsьna kiriskende qalqozcьlar kəpciligi arasьnda tysinik qumьsьn kycejte oтьrьp, kəpciliktin ьnta qigerin aldaoьturoqan mindetti orьndav maьna uьmdastьruvьmьz kerek, Əsirese partьjada qoq, keqes ykimetine partьjaqa, qalqoz qurьlsьna cьn qan tьni verilgen vəsəndilerdi partьja uьmdarьlnьn maьna toptap, solar arqьly partьjanьn kəpcilik pen vajlanьsьn nьoqajtuv kerek. Mine, sonda qana partьja uьmdarьlnьn vedeli kəterilip, kyci artadь.

Cьnьndada partьja uьmьlnьn vedeldi, kycti voluvь-əzinin maьna partьjada qoq adal vəsəndilerdi uьmdastьra oтьrьp, kəpcilik pen vajlanьstь nьoqajta bilyvinde, syjtip sol kəpcilik pen birge istesip, sol kəpciliktin ьnta-qigerin, vəsəndiligin vastaj bilyvinde voladь. Mine munь avdandьq partьja men keqes uьmdarьda, avьldaoьq vastavьc partьja orьndarь da, ceke kəmyunester de qaqсь uoьna bilyvi kerek.

Өlkelik partьja kəmiьteti men Qalyq kəmeserler keqesinin mal caruvasьlyoьn qənindegі qavьlsьn iske myltiksiz asьruv ucin qumьstьn orьndaluvьn vaqьlavdь kycejtyv kerek, Ər kimgə tapsьrьloqan istin ajьtloqan vaqьtьnda myltiksiz orьndaluvьn talap etyv kerek.

Barьlyq partьja qana keqes uьmdarьnda partьjalьyq qana memlekettik tertipti kycejtyv kerek, uьmdastьruv vasцьlyoьn sajasь mindetti orьndav dərəqesine qetkize bilyv mindet.

Q. Turqanvaj ulь.

Ауыл кәмсәмолдарының кырдели бир міндеті.

Ҙақын арада, Қазақстан өлкелик кәмсәмол кәмијтетиниң есепти ваяндамасы бойынса, 34 -қылы декевирдин 4-кунги сығарылап орталық кәмсәмол кәмијтетиниң қавлысында: Қазақстан кәмсәмолдарының ең ири маңызды саясыј сарууасылық міндетти мал сарууасылық өркендетуви үсин кыресув. Бул партияның ерексе атап көрсеткен ураны, оның ис қызинде асувалды мен ауыл кәмсәмолдарының қыгерли қумьсына ваяланьсты. Соның үсин ваставьс ужалар ис тетигин тауыр, партияның тапсырысьн вулқытрај орындап сығууға тийьсти.

Бул мәседе қайында әсиресе көрепи сала көрепи авдандардағы ваставьс кәмсәмолдар уямы егин, пичен мал сериктердиң қардајындағы өз кыцтери мен сапаса отыры, ис мајданында сынылыр сыналап кәмсәмолдардан малды өсирювдиң қаварты орындарына қоя вилуви керек.

Малдың вақтасысь, кызетциси, төлди кытувцилер қысық қорда әр тылик малды кытувцилер мине муньн вәгине де қаварты адам керек. Өлардың истеген истерин вақылар, малдың қорасысьн, тырли қейтин азығын вьдқайлы суватын, орынысьз минилмевин, қегилмевин, уры қарылың қармақына илинп, ијт-қусқа қем волтауын міндетине аларлақтай қырақылық кыцти нақыз енебектин ери атапқан кәмсәмолдардан бирігәдирлер қојув мақул. Кәмсәмол мал төлиниң қамқорасысь, олај вольса өте-мете төлдиң ојдақыдај кытимди волуына васылың аман сақталуына мејлине зер салыр, бул қондеги партия укимет дерективин мылтисиз иске асыратын вольсьн. Қысты кыни валалы малды, көлик малдарын ваяқар кытув өте маңызды қумьстың бири. Кытими қортықтан орынысьз мини-

лир, ыстықты-суықты волқаннан малдың көвьси аврууға салдықадь. Мәселен тујениң қатра, қара өкре, волуы, қылылың қырсанқы, маңқа волуы, сыјрдың сары сув; авсыл волуы, қойдың топалан, кыл, қотыр волуы сықыды кеселди авруулар мал өсимине улкен арат.

Бундај авруулар көвине қас төлдерге қуқысы келеди, Сондықтан авруу малды деңи савмалдардан вөлек вақызыр төлдерин қанына қувьтрај вөлексе қардај туықызыр, мал дөригерин алдыры, емдетип, дер көзінде алдын ала малға келген индеттин ветин қайтары. отыру қумьсына қықайлы тез қымылдайтын қас төлдың қамқорасысь кәмсәмолдарымыздың да қолынан келуве тийьсти. Төлди, валалайтын, көлик малдарын кытув қумьсын еркине қолына алув әр-бир кәмсәмолға, серик, қалқоз кәмсәмолдарына улкен вогьс. Мал сарқоздарындағы гырттерди сарқоздық-қалқоздық пермелеринде, мал сериктерине, қеке сарууалар арасында малдың васын өсирюв қумьсына вельсене араласыр сын искерликтерин көрсетип, қырген кәмсәмолдар аз емес. Бирақта мал кытимине мал өсирюве қаррај кырисип кете алқамыз қоқ. Орталық партия кәмијтетиниң нојавир аясындағы вольр өткен пилеңими панды көр tickemen вевув әдисин қојув мен қалқоз МТС дағы саясыј вөлимендерди авдандық партия уямына айналдыры отыр. Кәмсәмол уямында нықайтув ретинде бул қавлылың тарықы маңызды зор. Мунан вурьн орталық партия кәмијтети егис, өнерли кәсиптердин, өркендеви мен бирге мал сарууасылық өркендетуви де васына кенес республикелериниң алдында ерексе орын алатындығын атап көрсеткен вولاتын. Теж кынде Қазақстан сығьстағы

mal caruvacılıqların aldınqı qatarlı etiretine ajnalsın degen ulı uranpın tastadı. Ərijne ol uranoqa vərimizde serpilip, çiger men kirisip otırmız. Qalajda sol nısananoqa tez çetyvimiz kerek.

Dekavirdin 21-kyni Qazaqstan ökelik partıya kəmiyeti men Qalq kəmeseriler keçesi Qazaqstanda mal caruvacılıqların erkendetyv çajın da çana qavlı çıqarır otır. Bul qavlı Qazaqstan qalqozcılar çırtcılıqların taqı bir iri çana tabısqı çetkendigin kərsetedi.

Bul qavlı Qazaqstan ökesinin mal caruvacılıqların erkendetyvge sara çolacqandılıqların kərsetedi. Qavlıda ne istelyv kerektigi, nendej çaralar, qandaj çarttar qojıqandılıqların aşıq ajtılan, Bul iri sajasıj mañız zor qavlını Qazaqstan enbekçiler çırtcılıqların arasında bulçıtraj iske asıruv, aldın menen ər-bir Lenin kəmsamolılıqların aldındaqların ardaqtı mindeti, Sol qavlını bir çerinde atap kərsetedi:

„Ауыл мен дегендегі еңбекçi буқараның арасында тысник құмьстары кең тырде çyrgizilsin. Mal caruvacılıqların tez kəteriyv ycin, Qazaqstanda aldınqı qatarlı mal əsiryci respəblijkege ajnaldıruv ycin osı qavlını orasan zor mañız varlıqlar. Mal əsiryci ər-

bir enbekçinin маңызна əvden qondırılтын болсын“.

Qavlını qolqa ala salır, bujqı əkimcilik pen biraq kynde orındavqa volmajdı, Osı qavlıqa qalqozcılar çırtcılıqların tygel tysinetin bolsın. Qavlını mañız atap kərsetilgen çeke mindetteri ər-bir mal əsiryci enbekçilerin maңызna qujqır, kəkejine qondırılтын bolsın. Al olardıñ kəkejine qondır degende aldın men əzin çaqısqı uqınuvın kerek. Sajasıj caruvacılıqların mañız zor məselenin tənirigine kəpcilikti ujqmdastırır, naqtı mindetterdi orındavqa tygel çumıldıruv kerek. Sajasıj ygit kəpcilik çumьstarın kəmsamol ujqmdaqtı, bastavıs partıya ujalarının vasılıqların men solarqa kycti biriktire otırır çyrgizgende çana partıya qojır otırqan talaptı orındar çıqı alasın. Mal caruvacılıqların dep çalır ajajadı qojır, ol çəndegi qıraq səz çalan qavlı, ətirik rapıt degen soraqlıqtarqa birde-bir çol vermej soqıqı vere otırır. maldı əsiryvdegi naqtı çumьstarqa qol qojır, qol men istejaluv kerek. Ər-bir kəmsamol myceleri, bastavıs ujalar mal caruvacılıqların erkendetyv təniregine aldın men əzderin-əzderi vələvekce ujqmdastırır iske çumıldıra vilsin. Sonı men birge qalqozcılar kəpciligini de ujqmdastırır çırtcılıqların çigerin tygel çege vilyv kerek.

Qolkoviskij.

Qalqozdardıń tabısyn durıs bolıv avqat- tı turmıstıń bir tetigi

Odaq pureltarıjatınyń zor kómekterine syjene otırıp partıjanıń ortalıq kámiyteti, onıń kósemi çoldas Stalinniń erekse çol vasıyloqıny arqasında Qazaqstan avıl-saruvasıyloqıń ırkendetyvde orasan tarıstaroqa çetip otır. Mındaqan tarıtkamvajındar, kyrdeli avıl saruvasıyloq mäsijneler men qaruvlanıp, egin saruvasıyloq men qosa mal saruvasıyloqında satsıjaldıq çol men kypnen-kyp alqa vastıruvdamız. Mundaı kórnekti çetistikterge Mırzajan vastaqan kыrajkómnıń çetegi men çana çaqdajlaroqa säjkes çana derektip, çana nusqavlar men çurtasıyloqımız çappaı çımıyp, ulı istıń tetigin tavıp, çyrgize vılyv soıynda ije volıdıq. Mısalı 1934- çyldıń vırıne dejin çalıp mal sanı 16,7 pur. ósip otır. Ol qalqozdıń satsıjaldıq sektirin volıp alqanda mal vası, 26,7 pur. artqanıń kóremiz. Eginniń sıyloqı men ósimin alsaqta vıjı ótemöte közge tysedi. Kej bir avdandarda, çeke qalqozlarda kektirinen 20 sentinerge dejin astıq aldı,

Avıl saruvasıyloqımız, onıń icinde qalqozdarımızdıń munandajorasan tavısqı ije volarlıq qalge çetyvinıń özi, Stalin çoldastıń qalqozdı vólcevektendiryv, qalqozsıny avqatı etyv kerek degen tarıjqı uranınyń Qazaqstanda sözsiz orındalqandıqıń kórsetedi.

Bul çendegi partıja saıasatınyń durıstıqı qalqozsılar men çeke saruvalar kórciligi aldında ómirin özi dölledi.

1 -Qazaqstan kerı ketedi, Qazaqtıń qolınan tyk kelmejdı degen ultsı-vajsı- oısyldardıń ulı orısyldardıń vajbalamı, ker tartpa kesirli

qıjıyındar qur qıjal volıp, dalada qalqandıqıń ómirimiz ajqında dı. Satsıjaldıq qurılystıń sarpan qarqıń men qarıstar kyp sanap alqa vasıvına vöget çasaqısy kelgen tavansızdar dı, partıjanıń çetegindegi enbekciler çurtasıyloqıny verik kyci vetin toıtarıp, kylin kökke usırdı. Kesegi qalqozdarımızda, tyrlı astıq, et sıjki zattardı dajındav majdanında oı t ä ç i r i j v e - lerimiz k i m n i n p a r t ı j a çolına tavandıq pen verilgendigin, kimniń ólsiz qolınan is kelmjtin qorqıq ekendigin asırvardi. Sondıq tan iste de, kycte de sınav ystinde, iri tavıstaroqa çettik.

Avqatı turmısqı sındarajaq vasqandıqımızdı munanda kóryvge voladı. Özer MTS ıny qaramaqındaqı „Entirnatıanal“ qalqozıny 1933-çyloqı egini 1250 gä volsa, 34-çyly 2114 kektirge çetken. Temir avdanındaqı „Novıj pıvt“ qalqozıny 33-çyly 752 ge. 34-çyly 1074-kektir „Çana turmı“ qalqoziniki (vuda temir avdanı) 1933-çyly 840 gä. 34-çyly 1196 kektirge çetken.

Al qalqoz egisterinin sıyloqında orasan óskendigin kóremiz. Mısalı: kyric egetin Qyzy-orı avdanındaqı „Entirnatıanal“ qalqozıny 1933-çyloqı bir kektir çerinen orta esep pen 23 sentiner tysse, 34-çyly 32 sentiner alıp otır. Munda 33-çyly ol, en vas eginin sıyloqı 48 sentiner volsa, 34-çyly 79 sentinerge çetti. „Kыrasnyj-pıvıstanes“ (Mendiqara av.) qalqozında 33-çyly bir gektir, vıjdajdı sıyloqı 7 sentiner volsa, 34-çyly 12 sentiner, „Pıvıt-satsıjalijzim“ (Aq vılaq av.) qalqozında 33-çyly vıjdajdı gektirinen 6,2 senti

ner tysse, 34-сыз 11,3 сен. „Рагыс кәмынеси“ қалқозында 33-сыз бір геқтир вьждаждан 5,3 сен, 34-сыз 10 сен. „Камбайн“ қалқозында: (Ленгир ав,) вьждаждын геқтири 6 сен. 34-сыз 16 с. 33-сыз 34-сыз

а р р а -,-7- сен.-,- -15.сен,
Суль -,- 5-,- - а11.сен,

Тақы басқа авдандардан мундај пактилерди көр ақ келтирүүге волады. Егиндеримиздин қақсы сықуы мен бирге Қазақстандағы партия ұжымдары мен саясаттық бөлімдердин мемлекетке астық тапсыруу үшін белсебекке қыресуинин арқасында, вьжылы сыз астық дайындау қоспағын сыздағыдан 2 ај вурғын орғындар сықуы. Барлық астықтан сақтық туқым

қорларын „мемлекетке сататын, тырлі сықандарды сықарғыр тастақанның соғында, қалқозқардын еңбек кундерине вөлуvine өлсеvсиз көр астық қалқалы отыр,

Әријне өлке көлемінде еңбек таvвсын вөлуvдин, вөлуv алдыдағы астық мөлшерінің қаж тырде екендиктерине толық мәліметтер қортылоған қоқ. Бірақ көр қалқозымьздағы таvвсты вөлуvдин алоқасы қортындыларына қарағанда, чеке қалқозымьзда, алдыңғы қатарлы екpidилердин еңбек кундерине алоқан астық бір сыз тыгил, онанда көр вақытқа четерлік,

Төмендегі есепти пактиден, таvвстың қансалықты өскендігін көрүүге волады.

Қалқоздағы бір еңбек кунине кеletin таvвстың самасы.

Алынған Булардын ісінен бір еңбек кунине таvвс алоқандары.

Сызы қалқоздардың саны	1. Келіге-1-ден 2-ден	3-ден	5-ден	7-ден	10-ден	15-тен
	дејін алоқаны.	2 ге	3 ке	5 ке	7 ге	10-ден 15-ке алоқан пары.

1933-	358	12	117	33	35	21	4	3	3
1934-	19	-	-	4	10	8	32	29	8

Буған алынған қалқоздар әр-бір авдандандардан да бар, сондықтан 1933-с. 358 қалқоздың көрсілігінде (2 кылоға дејін қана еңбек кунин алоқандығын, 1934-сыз 91 қалқоздың көрсілігінде 7-ден 10-ғанна 15 келогырамоға дејін еңбек кунине есептер астық алоқандығын көреміз. Әријне бул орта есерке лайықтап алынған қалқоздар вьжылы қалқоздарымьздың таvвсын тыгел сыгиреттеvге әлі четкіліксіз. Мысалы: „Турар“ қалқозында (ІІе ав.) вьлыгы 0,70 к-г. орғына 20 к-гырам еңбек кунин алоқандар, немесе „Вьвдәниј“

қалқозында (Ајағоз) 0,7 орғына 25 келі алоқандары бар. Қуvalь авданындағы „Равед“ (қалқозынның ұстасы уј ісімен қақсы істегендігі үшін, І 333 put астық алоқан. Ја воlмаса сол қалқозға вурғын көспенді воlыр, кiрген Абдарым ұлы, 652 put астық алоқан. Муньд вәриде қалқозымьздың саруvасылық қақынан ныоајыр, өскендігі қалқоз мьселеринин оньд ісіндн кесегі көспенділердин авқатты турмысқа четкендігін көрсетеді. Буғын қалқыз-қарым, қолы қысқа „сiвi кырмеvге келмејтин“ мьgedек чеке саруvalар вьгін қалқозды өмір бір-

lestik. Ынтымақтасқан еңбек арқылы сын тавыстарға қолың жетіп отыр.

Қалқоздағымзда еңбек күнінің есебін дұрыс, адал қығизіп отырып, қылықын қорыту, соқпаң қарай тавысты бөлуге кірісу, бүгін таңдақь кырделі, ісәрімнің істегеніне қарай, немсе істеген қумьсын тьжанақтар тыңқылықты етіп бітіривіне қарай еңбек күнін қазувда, авьрдың үсті, қенілдің асты мен, қыретін еріншек қалқавлардың бет пердесін асувда, қанып салып адал еңбек сінірген екпінділерді аяқандавда, кемциликтер адам айтқысыз көр, қалқозымьздың көрцилиги бул кемциликтен арғыр болған жоқ. Қылық еңбекті қортып тавысты бөлу үстінде мыцелердің осы вақытқа дейін қалай істер келгеніне толық вақа беріліп, өтыривіне тийіс.

Тавысты дұрыс бөлу, қалқоздың қылық қумьсынның тек еңбегін қана қорыту мен іс бітпейді. Оның бір қылық қумьс тәңіріжесінде қумьста болған қетістік, кемциликте ортақа сала отыру керекті. Қалқозда тавысты дұрыс бөлу ісіне алды мен сол қалқоздақь партыжа ұжымдары қала берді жеке кәмынестер қаварты болу керек. М>Т авдандық қер бөлімдері бул мәседе қөніндегі қол басқылық рөлін бірде-бір мыжет есінен сықармасын. Нақтылы басқылық берув мен бірге күн-бе күн сол бір істі өзін сол вақты мен тексеріп сыноқа алда отырып ес бір өзі бітеділікке салынуға қол берілмесін.

Тавысты әр кімнің адал еңбегіне қарай адал бөлу ісіне тап дүсқандары вай-қулақтар, бір қасқырпап келіп, қол суқрайды деуге болмайды. Олардың қалқоздың іскі қумьстарына іріткі салмақсы болған вузықтық қылықтарына мықтар соққы бере білу, ол үсін таптық қырақылықты берік ұстай керек.

Тавысты бөлувдін алдында мемле-

кетке астықты тапсырув қоспағын толық орындар сыққандықь, туқып, сақтық қорлары, ортақтастығылатын малдар үсін астық қоры тақы партыжа мен үкімет деректітеріне сәйкес бөліне-тін қорлар, тавысқа тысетін астықтан алды-ала бөлінгендіктері қете тексеріліп, еске алынувожа керек. Ерікті тырде бөлініп сықарылатын астық қорлары (меденіі туғилі-вөінвейтін қоры тақы басқалар) қалқозсылардың қалпы сыжалысының қавысы мен болу керек. Тавысқа қалқызы астық қана есептеліп, қоймай басқа ет, сүт, тері терсек, қын-қурқа сатувдан тыскен тавыстар, сөр, сыртқы, көденен кесіптен кірген тавыстар тыгел есептелетін болсын.

Төбілге тыскен қылық еңбек күндерінің дұрыс есептеліп, дұрыс қорылуы-тавысты дұрыс бөлувдін ең бір маңызды қарты.

Жеке қалқозсылар болсын бірігеділер болсын, олардың қақысы істеген қумьсынның сапасына қарай еңбек үлесінің пүрсентін өсірив, нақар істегендігін кемитив заңдары толық қолданылатын болсын. Өсіривдін қөні осы екен деп, қалқоздың әкімцилик басқы қызметкерлерінің өсіривге болмайды. Барлық тавыстың 8 пүрсентінен аспасын деген нүсқавды бурма-лавоға қол берілмесін.

Тавысты бөлувдін пылапы, алды-ала бірігеділердін ісінде, Қалқозсылардың қалпы сыжалыстарында кең талқыланатын болсын. Сол көрциликтің талқысы мен қалқавларды, вай қулақтың қалдықтары асыр, қалқавларға, адал қызмет істеген қалқозсылардың қатарынан ес бір орып берілмесін, Тавысты бөлувдін барлық даярлық қумьсына ең алды мен ваставыс партыжа ұжымдары вельсене қатыналатын болсын. Осы қөндегі істелывге тийісті нақтылы қаралардың, киккіне вөлшектеріне дейін алды мен партыжа ұжымьнда қете тал-

danьp, qaralьp oтpиvь керек. Ne qurьm attalatьn adьm sanalьp oтpи-
 qandaj qajta-qajta tәptictelse, so qur-
 ьm qatelesyv кемcilikteride vol-
 majdь.

Әr bir kәmynes pen kәmsamol-
 dar, tabьstь durьs vәlyv, satsьjaldь
 avьl caruvacьbьqьbьkьrdeli çana ta-
 vьsbьbь bir ekendigin qalqozdarda
 vudan vьlajda пьqajtuvdьbь bir tetigi
 ekendigin acьq tysinyv керек. Onьb

men birge tabьstь vәlyvдеgi varьbьq
 көpcilik uьmdastьruv çumьstarь,
 qalqozcьlar çurtcьbьqьbь, ystimizдеgi
 caruvacьbьq navqandardь oьndav-
 aldь men çazqь turqь egiske dajьbь-
 dьq mindetteri men tьqьz vajlanьs-
 tьbьp oтpьbьsbьn.

Sonda çana viz qalqozdarьmьz-
 dьbь orasan tabьstarьbь vajandь etip
 kьp sajьbь tabьstь avqattь turmьsqa
 qulac sermejmiz.

Үгітчи дәптери

Zijnovijepтиң partьjaqа qarьsь vurnoqь toвь çana sonьñ silimtikteri tuvralь

Çuvьrda Məskev menen Leningьrat ovьlystьq partьja kəmiјtetteriniң dəkymentteri çarьjalandy; Sonda:

„Tap çavьnyң çavьz onvaqan əgenteri, Zьjnovijoptьñ partьjaqа qarьsь vurnoqь toвьnyң çavьz qaldьqtarь Kijriр çolьbastь ɵltirdi“ degen sɵzder var.

Partьja icindegi kyres tarьjqь men çete tanьs volmaqan ças kəmyvester men kəmsamoldar munь oqьoan nan kejin.

—Zьjnovijoptьñ partьjaqа qarьsь toвь degen qandaj voloan eken, onьñ pu-roqьranь nemene eken, onьñ partьjaqа qarьsь kyresiniң tyrleri men qol danoan ədisteri qandaj voloan eken dejtindigi anьq.

Bul toptьñ partьjaqа eñ alqacqь iret acьq qarьsь çьqqanь 1925-çьloqь dekəvirde partьjanьñ xlv-sijezi de volatьñ. Sol sijezi de Leningьrat uьmь nan kelgen ɵkilderdiң kɵpciligi Orta lьq partьja kəmiјtetiniң sajasьj esevi voььnca qosьmca vajandama çasav ycin ɵzderine sɵz verilyvin talap et ken. Bul ɵkilder kьp vurnь qunttap ədeji iriktelip kelgen edi. Bularqа vas voloan G. Zьjnovijop edi. Bul ol kez de Orтальq partьja kəmiјtetiniң saja sat vujrasьnyң mycesi volatьñ.

Sol toptьñ atьnan qosьmca vajandamaeь volьp sɵz sɵjlegen Zьjnovijep puьletarьjat dektatuvrasь vijler otyr qan elde satsьjalьjьm ornatuvqа mymkincilik çoq degen teorьjanь çaqtady, orta caruvanьñ ornьñ çete vaqalamady, qulaqtnь kɵvejgendigineп qorqьp, zəresi ucьtь, satsьjaldьq kəsip orьndarьñ memlekettik kəpьj talьjьm orьndarьñ (memlekettik kəpьjtalьjьm) dep esepedi“ partьja icin de çikterge çol verilyvin talap etti.

Syjtip. Zьjnovijetьñ toвь ɵzin-ɵzi əckerelep çьqqan volatьñ. Sijezi vular dьñ ol qьlьqьñ bir avьzde volьp sɵ gip, Leniniјzimniң negizgi ereçelerin tekserip, minevge əreket etkendik dep vaqalady.

Zьjnovijep toвь sol kezdiң ɵzinde partьjaqа qarьsь kyrestinь pьraksьjасы dьq çolьna partьjaqа qarьsь ədis çolьna tysken volatьñ. Syjtip vəlsevek partьjasьldьqьnyң eñ çavajь negizde rin vuroan valatьñ.

Partьja vuqarasьnyң icinde Zьjnovijep toвьnyң syjevci çurt voloan çoq. Sondьqtan Zьjnovijop toвь partьjaqа qarьsь ɵzge çikterdiң icinen ɵz derine odaqtas volarьlьq taqь izdej bastady. Sonьñ aldьnda qana Troti skijzimge qarьsь çьqьp çьrgen Zьjnovijep toвьnyң kɵsemderi partьjanьñ xlv.sijzinen kejin Troti skijzimniң ijde jalьq çolьna acьqtan acьq tьsti; Tro tiskijzim men ьntьmaq çasastь.

Partьjanьñ xv-kənpereñsijesi, „BKBP degi appazijtsijасыlar ьntьmaqь tuvralь „Stalin çoldastьñ vajandamasь voььnca qavly çьqarqan Sol qavlyda vьlaj delingen „Çana appazijtsьjanьñ (jaqьnyj Zьjnovijep toвьnyң redaksija) Troti skijzim çaqlьna çьquvьna tьna daj negizgi eki çaqlaj sever voldь: a) „çana appazijtsьjanь çaqtavcьlar ysti mizdegi ɵzgeristi dəvirdiң çana qьjьncьlьqtarьna kezdesken soñ carcar solqьldaqtьq kɵrsetti, puoletarьjatqа çat ymitsizdikke verildi ajnuv çolьñ ustady. Kəmenip pen Zьjnovijep çol dastardьñ kəzlrge solqьldaqtьqь men ajnuvь ojlamaqan çerden kezdej soq volьp otyroan nəse emes, vulardьñ kəzirge solqьldaqtьqь men ajnuvь vudan toqьzçьl vurnь, 1917 çьloqь ɵktəvirde sol kəzirge ɵzgiristi

dəvirdin qəbjncsəlyqatənan cəsr, solqyldaqtəqqa tysken ymitsizdikke, verilgen avruvlarənyñ qajtalav. v) „çana appazijsəja“ partəjanənxlv-sije-zinde əvden çenilip çəqtə. sonə men qavat olar qajtse de Trotiskijcilder men birigyvge tərəstə Trotiskijcilder çana“ çana appazijsəja“voləp birigip kyc qəsr sol toptardəny puroletarə jat kəpciliginen qol yzgendiginin ese bin toltərmaq völdə. onəny ystine Trotiskijzimnin ijdejaləq çoldarə çana appazijsənyñ kəzirgi ymitsizdik qaləptarəna əvden tuvra keledi.

Bularəny kyres ədisin talqamav men sajasattaqə pirinsipsizdigi osə dan tuvqan. Trotiskijcilder men „çana appazijsəja“ ɛntəmaqənyñ negizi osə völdə, olaj volmasa partəjaqə qarə, ər tyrlə aqəmdardə biriktiryvde mymkin volmas edi“.

Sodan kejingi çəldardəny vərində de Zəjnovijep tovyñny partəjaqə qarə beti ɛləj ačəp, onan sajn əc kerelenip keledi. Satsəjaləq qurəly isinde kezdesip. partəja çəjəp otyrqan ər bir qəbjncsəlyqatə kezinde bul top sol qəbjncsəlyqatəny vərin de rajdalanəp otyrdə. Bul top partəja tərtevinin negizderin sumdəq vuzəp vələcəvəktər qatarəna iritki saluvəqə, bir likti vuzuvəqə tərəstə. Appazijsəja-partəjaqə qarə kyresin toqtatpadə aqərynda, əzderinin pəraksəjasəny çasəryñ uyməqə ajnaldərdə. orman icinde çasəryñ çəjəlystar çasəvəqə de jin vardə. Çasəryñ çəjəlystarda olar partəjaqə qarə keneske qarə kərinəv qəjmyldavəqə kəsti.

Appazijsəjaqə vykil partəja bir avəzdan qarə völdə sodan kejin appazijsəjacəldəq kyresterin toqtatuvəqə mindettenip, partəjanəny aldavəqə kiris ti, (1926-çələqə əktəvirdjn 16-kyngi arəzdarə)

„Qatanə mojnədav“ çana kyrestə toqtatuvəqə „mindettengen“ arəzdə

Zəjnovijep tovyñny adamdarə, onəny vasəlarə talaj-talaj verdi, viraq solar dəny vəri de partəjaqə qarə kyresterin, kyrestin vuryñəqədan əldə qaj da çijelenisken tyrlərin vurykəv ycin verilip çyrgeñ aldav arəz çana völdə.

Ajnalyr kelgende Zəjnovijep tovy Leninizimge çav mencevək tovyña ajnaldə sərtəqə çana icke vuryvazəjənyñ kycine tize vykti, zatəna kelgende puroletarəjat dektatuvrasənyñ tərtevine qarə kəldenen kyctin quraləna ajnaldə sonəny ycin de cəttegi qac qəny aqtardəny „Pəslednije novistj“ degen kəzet səmaqə Zəjnovijep tovyñny partəjaqə qarə əreketterin, iritki salatəny isterin quləna qoltyqatəp vular də əzderinin odaqtasə dep esəptegen volatəny, Osə tuvralə kezinde ol vəljə degen „Zəjnovijep appazijsəjasə puroletarəjat dektatuvrasənyñ tərtevine kəpvej. sonə qulatuvoqə velsene tərəstəp çyrgeñ toptardəny salt-sana çənindegə tygil uymədastəruv çənindegə kindigine de ajnaldə.

Zəjnovijepcilder çikcildik kyresine əvden salənyr, salənoqənnan kejin eki çyzdilikke, partəjanəny aldav çəlyna, partəjaqə qarə çasəryñ kyres çəlyna, çijelenisken qattə qarə kyresip kele-kele aqərynda çuməscəlar tavənyñ en vətəp turqan çavlarənyñ çəlyna tysti. Zəjnovijep partəjaqə qarə vuryñəqə tovyñny veldesken sajasəj kyreste çəçəlyqan, qaləny kərtin aldənda varləq sərlarə əckerelengen, kycinen ajərylyr, əvden ɛzalanəqan, əli quryr çəpəgen sarəncəqtarə, çavəz silimtikreri partəjanəny kəzinen tasa voləp, çasəryñ çələqə tysti, kyrestin en aqəqə ədisine, aq vandəlardəny pəcis-tik ədisine tysti-çəke adamdardə əltiryv terror çəlyna tysti. Tap çavə çumsəp otyrqan osə çavəzdarəny çəlynan vələcəvəktər partəjanəny tandav

ль ulь Sergej Mijronovьc Kijrip çoldas qaza tapть.

Kijrip çoldastьn ɵltirilyvine ulь otanьmьzdnь qaj tykpiri bolsada ьzalanьp, kenester odaqьnь satьl-qan çavlarьna ɵctik tolqьnь mejlince ɵrcidi.

Tap çavь men onьn ɵgentterinin çavьz qьlьoьna vykil elimiz tɵnkeriske qarsь silimtikterdi ajavsьz çana tɵnkeriscil qataldьq pen çazalav men, tap qьraoьlьoьn kycejtyv men,

satsьjaldьq envektin çana tabьstarь men çavar veryvde.

Zijnovijeptin partьjaqa qarsь, tɵnkeriske qarsь toвь tyвь men aqtьq qaldьoьna dejin çojьladь.

Kəzir ər bir kəmynes tap qьraoьlьoьn, naoьz partьja sezgictigin vьrьnoьdan da kycejtyvi kerek, çavdnь çana bilinip kele çatqan kezinin ɵzinde tanьp, ajavsьz ɵckerelep, qьj-rata viletin voluvь kerek.

(„Pravda“ dan)

Авъл кəmynesterine pajdalь kitaptar

Авьldaoь kəmynesterimiz, ɵsirese qalqozdnь vasqaruv çumьsьnda, çyrgen kəmynester avdandьq qьzmetkerler, sajasьj vɵlimin kɵteretin kyndelik təçirijbeli isine qural volatьn tyrlı kitaptaroqa ɵte tapсь. Partьja mycelerine arnavьl kitaptardь Qazaqьstan vaspa oьndarь az

vastьpьp cьqaruvdnь ystine, sol azqana kitaptar avьloja çetip taramajdь. Munan vulaj avьl kəmynesterine ɵsirese qalqoz velsendilerine pajdalь çanadan vасьlьp cьqqan kitaptardь tysinigin çazьp çornaloqa vасьp oьrmьz.

1. „Qalqozcьlardьnь Stalin çoldasqa varuvь“

1934-çьlь Qazaqьstan partьja vaspasь cьqarqan.

Okьrajьndaqь Dineper-Petirop ovьlьsьnьn aldьnoьq qatarlь ekrindi qalqozcьlarьnan 50 adam iriktelip cьqьp, ɵdeji sɵjlesip kenes çasavoqa Stalin çoldasqa kelgen. Qalqozcьlardь Stalin, Kaganovьc çoldastar çaqсь qurmet pen qarsь alьp qalqozdarьnьn icki çumьstarь çajьnda uzaq ɵngimelesedi. ɵngimesinde Stalin qalqozcьlardьnь icki çumьsьndaqь çaj çapsarь men toьlq tanьsadь. Qalqozda qandaj çumьstaroqa ɵtemete kɵnil vɵlyv kerektigin ajtadь. Sonda qalqozcьlar Stalinin ɵzin kɵrip, sɵzin avьzva-avьz tьndap, ɵte

zor quvanьc pen kɵnilderi ɵsip, eline qajtadь. Kelgesin kɵrgen vilgenin ɵzderinin Stalinge ne ajtqanьn, Stalin çoldastьn vularoqa neajtqanьn vьrin qaldьrmaj ɵz qalqozcьlarьna da sɵjlep veredi. Qalqozcьlar Stalin sɵzine mijlince rьjza volьp. ajtqan sɵzin vulьcьtraj oьndavqa kirisedi.

Kitap osьlar çajьnda çazьlqan; bir artьqcьlьoьq sol, kitaptьn sɵzi ɵdeji qalqozcьlar qalqozdnь savattь, cala savattь adamdarь oqьsьn dep iri ɵripter men vасьlqan. Ekinci tili ɵte çenil oquvqa qьzьqtь. ɵsirese Stalin ge varqan Letivijnke attь qalqozcьnьn istryn, ər-bir qat viletin qalqozcь ɵte qьzьoьp oqьjdь, vaqasь arzan 25-aq tijin.

2. „Serik myceleri serik tuvralь“ ne dejdi

Bulda 1934-çьlь Qaz partьzdat vасьp cьqarqan kic-kine kitapca.

Qazaqьstannьn ər avdanьndaqь bir nece serik mycelerinin serik icindegi ɵz çumьstarь çajьnda, ɵsirese 17-

sentäbir qavlyşna vajlanıstı qalqoz
 ömiri, mal carıvacılyq çöningi
 sözderi. Olardıñ kitapqa basyqan
 sözderi, basqa vylajıq qalqoz serik
 mycelerine öte pajdalı, çalqız serik

mycelerine qana emes. seriktin bas-
 qarmasında basqa kenes partıya qız
 metindegi kəmynesterde alıp oquv
 na voladı.

3. В. J. LENIN „Qural tastav“ uranı tuvralı Purıltarıjat tönkerisiniñ soqırs purıbramı“

Qazirgi vaqıtta çer çyzi memleket-
 teri arasında qural tastav, mənigi ta-
 tuvlyq vejbicilik saqtav мәseleleri
 ylken söz volıp otır. Əsirese çene-
 vi kənprensijelerinde bul tuvralı
 kəbirek söz kətergen voladı. SS SR
 dan basqa, kəpıjtal memleketleri cın
 məninde qaruv kemityv, qural tas-
 tavdı avız ven qana ajtır, iske
 otındavqa kelgende kesimdi qavly
 almaj otırqan bizge məlim. Olar
 kynde soqırs tilep, adam qanına
 cöldevde, Lenin-1916-çıldar çijən-

ger soqırsıny ulı təcirıvesinen alıp
 kəpıjtalesterdin kelecetde mənigi
 soqırsqa qumartıp, ömiri tıuvlyqqa
 kele almajtındıqın tereñ danıscan-
 dıq pen osy kitabında çazqan. Le-
 ninnin sol kezdegi sözi däl osy va-
 qıtta ajqın däleldenip otır. Sondıq
 tan avız çerindegi sajasıj mektep-
 terde. onıñ basqaruvçylar, belsendi
 kəmynesteri bul Lenin kitapcasın
 alıp oquv kerek,

Avdarması ondı, tili çenil əri çä-
 tıq, vaqırsda 20 aq tıjin.

4. М. ЛЕНИН „Кеңестар одақынıñ vıjbicilik çolındaqı kyresi“

1934-çıl partıjzdat
 v a s q a n.

Кеңестар одақынıñ sırtqı sajasat-
 ı çajında, əlgi Lenin ajtır ketken.
 qural tastav, soqırs мәselesi qa-
 zir qaj tyrde cecilip çatqanı tuvralı
 çeke-çeke memleketterge toqtalıp,
 көр sajasıj мәselelerdi ajtır beredi.

Ulttar birliги, Çenevi kənprensijesi,
 qural tastav, tıuvlyq, buqan ər-bir
 kəpıjtal memleketterinin көz qarasta-
 rı, bizdin ustaqan sajasatımız çö-
 nindegi bir talaj kyrdeli, tyjindi мә-
 selelerdi bilgisi kelgen qat tanıtın
 kəmynesterge bul kitap sözsiz paj-
 dalı.

Çornaldь aldьгьр оqьсьнва?

Sen avьlda, qalqozda, sapqozda serikterde, sajasat velimderi men avdandьq basць ornьdarda kьrcilikti uьmdastьгьр satsьjalдьq qurьbьstьn çavartь bir salasьnda qьzmet istep çьrsin, kьrcilikti basqartь эketyv, olardьn arasьnda sajasьj ygit tьrvije çumьstarьn çьrgizyv onaj emes ekenin çaqсь vilesin. öz çumьsьnnьn icki tьrtivi, istin çьjesin de çaqсь vilesin. Osь çumьsьmda min çoq degendej özince tavьsьndь esepтер çьresin, Biraq „Avьl kəmynesi“ sekildi çornaldьn vetin acьр qarasan, эr bir istep çьrgen çumьsьna vaqa verip qojьqan, sol çumьsьnnьn tьvir çaqtarьn sьnaj otьгьр, kemistikterinди vadьrajтьр acьр kьrsetken, sol kemciliginди kьrsete otьгьр kelecekte sonь qalaj çojuv kerektigin, kelecekte kьrnekti ylgili çumьstardь qalaj alьр varьр тьjanaqtь kyrdeli tavьstaroqa qalaj

çetyv kerektigine sara çol kьrsetken. Bьlajca ajqanda çornal seni çektejdi, iske yjreledi. Qьjsьn sajasьj vilimindi terendetedi. Qazaqьstandaqь partьja uьmdarьnnьn qal çajь, sajasьj caruvacьbьq mindetterin qulaqьna qujadь. Odaq kьlemindegi çanalьq, assa çer çьzilik sajasat aqьmdarьn kьkejine qondьroqandaj ajtadь. Sondьqtanda „Avьl kəmynesi“ vygin tьnda avьldaqь kəmyvesterdin isine çetekci, çolvasць, tьrvijeci çornalь, Al endi өзін qat vile otьгьр; vaspa sөz aldьгьр oqь, kьn tьn demej qьjsьn-ədis vilimderinди molajt degen partьja uьmьnnьn tapьsьsьn uqьna otьгьр, avьl kəmyvesterine arnavь çorna ekenin vile otьгьр, өз çornaldьn aldьгьр oqьmaqanьn qalaj? əlde aldьruvoqa kьnilin ketsede qunьttamaj çьrsinbe?

Çornalqa kimdar çazadь

Өlkelik basць kəmyvesterderden bastap, qat viletin qalqozdьn çumьsьndaqь kəmyvesterimizge dejin çazuvьqa voladь. Sen bir serikte partьja uьmdastьruvcьsь ekensin. Öz kəmyvesterin, kəndьjdattarьn arasьnda, tilektester tovь arasьnda partьja çumьsьn çьrgizesin. Seriktin caruvacьbьq uьmdastьruv isterine aralacьр kьn-be kьn qadaqalap basцьbьq etesin; sajasьj oquv, aqartuv mədenijet çumьstarьn çьrgizesin; egin, çьp mavьsьmьnda, mal balalay, caqьbьstьruv merzimderin de тьnbastan çumьsь çьrgizьnsin, sende istelgen, isteletin çumьstar өte kьр, sol çumьsьnnьn təçirijbesin basqalaroqa bildiryv ycin çazuvьnьz керек. Çazьр çornalqa çiberesin. Maqalandь ondap tyzetip çornal vasьр cьqaradь. Sol

sьjaqtь qalqoz vastьoqь, avьl kənesi, ygit nasьjqatcьlar, sajasat velimnin qьzmerketleri avdandьq partьja kəmiьtetinin nusqavць, qatcьlarь, kəmsamol qьzmetkerleri, vərinde өз çumьstarьnнан өз çornaldьna negе çazьр turmajsьn? өз isinди ajтьр çьrtcьbьq aldьna çajьр saluvьqa vatьbьn varmajma? əlde çornalqa çazuvьdь ijgili mindetim dep sanamajsьnva? çetistik kemcilikterinizdi. qaldьrmaj çaz. Bьrьn kəzetke çazьр çьrgen, kəzet ornь men vajlanьsь var çoldastarda çornalqa yzbej çazьр turuvь керек. Çornalqa maqala çibergenderdi „Avьl kəmynesi“ өзinin tilcisi etip aladьda, olar men tigilej qat qavar arqьbь vajlanьsь çasap turadь.

Ne tuvralь, qalaj azuv kerek

Oсь kyni ne көр, авьда adam ajtqьsьz istep atqan ister көр. Sansьz salalь istin vэride partьja uьm-darьnьn tigilej qatьnasь, tigilej vas-sььoqь arqьь yredi.

Альһз, qэzirde ьldьq envekti qor-tuv, tavьstь vэlyv isi ajaqtaqalь otьr; endi azoqь egiske qьzuv da-jarьq yrip atьr, qьsqь maldьn ky-timi kenes sijezi sajlavdьn qortьn-dьlarь talqьlanьp iske asьььp a-tyr. Qalqozdьn sajasьj aqartuv, mэ-denijet umьsь, partьja uьmdarьnьn sajasьj oquvь, qalqozda partьja uьm-darьnьn orasan-orasan kyrdeli u-mьstarь, эr bir belsendi, көzi asьq kэmynesterimizdin көkireginde saj-rar tur. Bygin ne istelmekci bygin tандаqь en manьzdь mindetter qan-daj ekendikteri vэrinizgede ves sav-saqtaj belgili.

Mine osьlar ajьnda эr qajsьsьn eke-eke taqььp etip alьp az, az-oqanьm qьjsьnvajda-av, sөz quravьm nacar, azuvьmnьn tyri aman de-gen oьna ec bir kydik kirmesin... Tek vasqarmaqa өз isterin ajьnda paktь materьjaldь, ətirik ajtpaj сь-nьn ajtpь vere bil, өз pikirinizdi, ajta bil. onan arqь sөzdin kestesin, qьjsьnьn vasqarma өzi tyzejdi, өn-dejdi, kejin өз azoqanьn men vas-qarmanьn tyzetkenin salьstьrasьn, ekincide tyzer azuvoqa tььsasьn. Vasqarma taqь tyzer vasadь, taqь өз maqalannьn qalaj vasььp сьqqa-nьnan yrenesin. Aqььnda maqala azuvoqa төselip өз ornalьnnьn bel-sendi tilcisi volasьn, эr bir kэmy-nesterimiz өз ornalьn tuvralь-osьlar-dь esinnen сьqarmal.

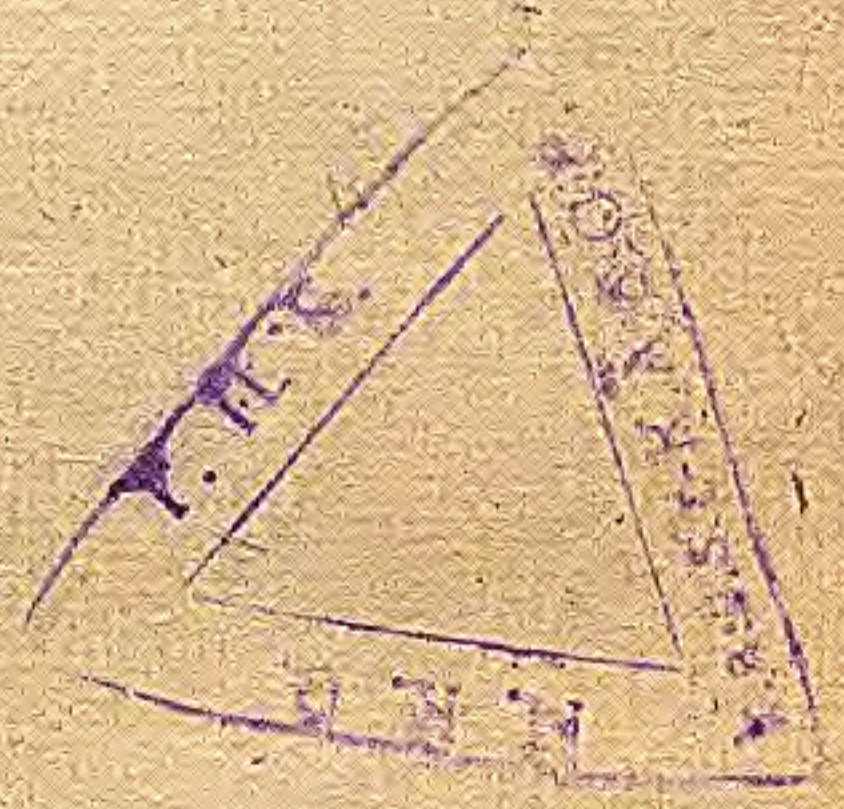

MAZMUNЬ

1. L. Mırzajan Bizdiñ Mırnovic.
2. Sergej Mırnovic Kijrip.
3. S M Kijrip Markisijim - Leninijim nasıjqattavdaj qurmetti mindet çoq.
4. ЁS Ёыёлоё кеёes.
5. Kijselop Isimizdiñ sara çoё.
6. Qoçan ulь Eñ negizdi eki mindet
7. Esej ulь Pilenym qavlyсь avdandьq partьja kəmiytetine көp mindet çyktedi.
8. Fруvбай ulь Ölkemiz mal saruvасыёыёныё vazь volдь.
9. Turçatvбай ulь. Avьl kəmsamoldaryёныё kyrdeli bir mindeti.
10. Qalkovskij = Qalqozdardьñ tavьсьñ durьs vəlyv avqattь turmьstьñ bir tetigi.
11. Zьjnovьjeptiñ partьjaöja qarсь vurbьnoё toвь çana sonьñ silimtikteri tuv galь.
12. Avьl kəmunesterine rajdalь kitaptar,
13. Basqarmadan.

Redkəllegijə | ^j
 1. Segizva ulь (çavartь redəktir)
 2. Qulçan ulь (redəktir orьpvasarь).
 3. Ёsmajь ulь (çavartь çatсь).

Редкаллегия: |
 1. сегизбаев. (отв редактор
 2. Кульджанов (зам отв редактора
 3. Исмаилов (ответ. секретарь).

Отв. редактор Сегизбаев С, Тех редактор
 какиев подготовлено печата 13/1 35 принято
 набор 5 35. формата бумага 4 кв.

подписано в печать 8/1 35 каз лит
 №5906,, ем 2/2 листа тираж 3000,